

LUKION OPETUSSUUNNITELMAN 2016 MUKAISET AINEIDEN KURSSIKUVAUKSET

Tampereen kaupunkiseudun lukiot ovat laatineet yhteiset kurssikuvaukset valtakunnallisen opetussuunnitelman pakollisille ja syventäville kursseille. Numerot viittaavat opetussuunnitelman lukuihin.

5.3. Äidinkieli ja kirjallisuus

Pakolliset kurssit

ÄI1 Tekstit ja vuorovaikutus

Kurssin tavoitteena on tekstien monimuotoisuuden ymmärtäminen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen. Opiskelijan viestijäkuva syvenyy ryhmäkeskusteluissa, proosaa analysoimalla, lähteitä kriittisesti tutkimalla ja moniäänisiä tekstikokonaisuuksia erittelemällä. Lisäksi kursilla referoidaan, opetellaan aineiston pohjalta kirjoittamista ja tulkitaan mediatekstejä sekä kuvia.

ÄI2 Kieli, kulttuuri ja identiteetti

Kurssilla keskeistä on kielentuntemus sekä suomen kielen ja kulttuurin erityisyyden ymmärtäminen. Opiskelija oppii prosessikirjoittamista sekä kehittyy palautteen antajana ja vastaanottajana. Kurssilla perehdytään myös informatiiviseen puhumiseen.

ÄI3 Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa

Kurssilla perehdytään kaunokirjallisuuden lajeihin ja monimuotoisiin teksteihin. Kurssin tavoitteena on syventää opiskelijan taitoa eritellä ja tulkita kirjallisuutta ja esimerkiksi teatteri- ja elokuvataidetta sekä suullisesti että kirjallisesti. Keskeistä on kirjallisuuden pohjalta kirjoittaminen ja tavoitteellinen kirjallisuuskeskustelu.

ÄI4 Tekstit ja vaikuttaminen

Kurssilla tutkitaan monimuotoisia tekstejä vaikuttamisen näkökulmasta. Tavoitteena on syventää kriittistä lukutaitoa ja oppia tarkastelemaan ja arvioimaan tekstejä ja niiden välittämiä arvoja. Opiskelija harjoittelee argumentointitaitoja ja tuottaa sekä kantaa ottavia kirjoituksia että puheenvuoroja.

ÄI5 Teksti ja konteksti

Kurssilla opitaan tunnistamaan tekstin tyylipiirteitä. Erityyisiä tekstejä eritellään, tulkitaan ja tuotetaan sekä kirjallisesti että suullisesti. Kurssilla tutustutaan keskeisten teosten avulla kulttuurisen kontekstin käsitteeseen ja ymmärretään, että kirjallisuus on kulttuuri- ja aikasidonnaista. Lisäksi opiskelijat perehtyvät kielenhuoltoon tyylin näkökulmasta.

ÄI6 Nykykulttuuri ja kertomukset

Kurssilla käsitellään nykykirjallisuutta ja -kulttuuria erityisesti kertomusten näkökulmasta. Opiskelija syventää käsitystään suomalaisesta nykykulttuurista ja sen ajankohtaisista ilmiöistä. Keskeistä on oppia

toimimaan eettisesti ja rakentavasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, esimerkiksi verkossa. Kurssiin kuuluu puhe- ja kirjoitustehtäviä sekä kielenhuoltoa.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

ÄI7 Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen

Kurssin tavoitteena on syventää ja monipuolistaa puhe- ja vuorovaikutustaitoja. Opiskelija oppii tarkastelemaan tietoisesti erilaisia vuorovaikutustilanteita sekä arvioimaan itseään ja muita esiintyjinä ja ryhmässä viestijöinä. Lisäksi opiskelija ymmärtää puheviestinnän kulttuurisidonnaisuuden.

ÄI8 Kirjoittamistaitojen syventäminen

Kurssin tavoitteena on syventää tekstin tuottamisen taitoja ja kerrata kielenhuoltoa. Kurssilla kirjoitetaan muun muassa asiatyylisiä aineistopohjaisia tekstejä sekä mediatekstejä yksin ja yhdessä. Kurssilla käsitellään ajankohtaisia teemoja myös keskustellen. Kurssi valmentaa yo-kokeeseen.

ÄI9 Lukutaitojen syventäminen

Kurssin tavoitteena on syventää monipuolisesti lukutaitoja. Erilaisia tekstejä, myös monimuotoisia, analysoidaan kirjallisesti ja suullisesti. Kurssi valmentaa yo-kokeeseen.

Hatanpään lukion koulukohtaiset soveltavat kurssit

ÄI10 Käsikirjoituskurssi

Kurssilla perehdytään käsikirjoittamiseen ja tekstien dramatisointiin. Mahdollisuuksien mukaan tavataan ammattikirjoittajia. Kurssilla tuotetaan jokin käsikirjoitus, esim. lukion musikaalikäsikirjoitus. Teatteridiplomin tekijät voivat kurssilla kirjoittaa lopputyönsä käsikirjoituksen.

ÄI11 Mediakulttuurin ja viestinnän kurssi

Kurssilla keskitytään käytännön viestintään ja median asemaan yhteiskunnassa ja ihmisten arjessa. Kurssi sopii opiskelijalle, joka on kiinnostunut nykykulttuurin ilmiöistä ja omien viestintätaitojen kehittämisestä. Kurssi on projektiluonteinen, ja siihen voi osallistua kahtena tai kolmena opiskeluvuotena ja kerätä näin suorituksia.

ÄI12 Teatteridiplomikurssi

Oman teatteriprojektin valmistaminen ja esittely. Teatteridiplomiin vaaditaan neljä kurssia, joista tämä on yksi. Muut voivat olla esim. liikeilmaisu ja tanssi-improvisaatio (LI17), käsikirjoituskurssi (ÄI10), teatterikurssi (ÄI15), ilmaisutaidon kurssi (ÄI16), tai teatteritiedon kurssi (ÄI17).

ÄI13 Kirjallisuusdiplomikurssi

Hatanpään lukion kirjallisuusdiplomiin luetaan kaikkiaan 20 teosta (kotimaisia ja ulkomaisia klassikkoja sekä nykykirjallisuutta). Opiskelija voi itse valita suoritustavat, mutta hänen tulee hyväksyttää ne ohjaavalla opettajalla. Teoksista voidaan kirjoittaa esim. lukupäiväkirjaa, analyysyjä, arvosteluja tai esseitä. Niistä voidaan myös pitää esitelmiä tai käydä kirjallisuuskeskustelua. Diplomi on ajateltu suoritettavaksi kolmen opiskeluvuoden aikana vapaavalintaisessa järjestyksessä osa-alue kerrallaan, ja siihen on tarkoitus sisällyttää opiskelijalle uusia teoksia, joten muilla kursseilla luettavia teoksia ei diplomisuorituksina saa käyttää. Kurssin suorittaminen edellyttää hyvää kaunokirjallisten tekstien lukutaitoa.

ÄI14 Luovan kirjoittamisen kurssi

Opiskelija tutustuu erilaisiin fiktiivisiin tekstilajeihin (kuten runo-, proosa- ja draamateksteihin) ja soveltaa tietoa omaan kirjoittamiseensa. Kurssi tarjoaa mahdollisuuden sepitteelliseen kirjoittamiseen, jollaista muilla äidinkielen ja kirjallisuuden kursseilla harjoitellaan vain vähän. Kirjoittajaa autetaan löytämään oma persoonallinen ilmaisutapansa ja rohkaistaan etsimään luovia ratkaisuja. Kurssi sopii kaikille, jotka haluavat kehittyä erityisesti fiktion kirjoittajina, eikä kurssille osallistuminen edellytä aikaisempaa luovan kirjoittamisen kokemusta.

ÄI15 Teatterikurssi

Kurssilla toteutetaan teatteriesitys, tavallisimmin musikaali. Tavoitteena on saada monipuolista esiintymiskokemusta ja tutustua teatterin tekemiseen itse valittujen tehtävien avulla esim. näyttämällä, lavastamalla ja puvustamalla. Opiskelijalta edellytetään tiivistä läsnäoloa.

ÄI16 Ilmaisutaidon kurssi

Kurssilla harjoitellaan erilaisia ilmaisukeinoja draamaharjoitusten keinoin. Tavoitteena on saada monipuolista esiintymiskokemusta ja tutustua teatterin tekemiseen. Kurssiin voi liittyä teatterikäynti tai muu vierailu. Aikaisempaa alan harrastuneisuutta ei vaadita, vaan kurssi sopii kaikille opiskelijoille, ja sen voi suorittaa opintojen missä vaiheessa tahansa. Opiskelijalta edellytetään tiivistä läsnäoloa.

ÄI17 Teatteritiedon kurssi

Kurssi toteutetaan yhteistyössä ammattiteatterin kanssa. Tavoitteena on tutustua ammattiteatterin työskentelytapoihin ja teatterin ammattilaisten työnkuvaan. Kurssisuoritus koostuu teatteriyhteistyön kirjallisesta raportoinnista ja teatterihistoriaan tai -kirjallisuuteen liittyvästä esseestä.

ÄI18 Viestinnän ja markkinoinnin projektikurssi

Opiskelija osallistuu johonkin laajaan viestinnän tai markkinoinnin projektiin. Suoritustavat ja -ohjeet ovat hyvin yksilölliset ja sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken.

ÄI19 Nykysteatterin rihmastoja

Kurssi suoritetaan verkkokurssina opetushallituksen e-materiaalin avulla.

5.3.6 Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä

Pakolliset kurssit

S21 Tekstit ja vuorovaikutus

Kurssin tavoitteena on tekstien monimuotoisuuden ymmärtäminen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen. Opiskelijan viestijäkuva syvenyy ryhmäkeskusteluissa, proosaa analysoimalla, lähteitä kriittisesti tutkimalla ja moniäänisiä tekstikokonaisuuksia erittelemällä. Kerrataan keskeiset suomen kielen rakenteet ja kielioopin käsitteet sekä sananmuodostuskeinot.

S22 Kieli, kulttuuri ja identiteetti

Kurssilla keskeistä on kielentuntemus ja oman kieli-identiteetin rakentuminen sekä suomen kielen ja kulttuurin erityisyyden ymmärtäminen maailman kielten joukossa. Opiskelija soveltaa kielen rakenteiden tuntemustaan omia tekstejä prosessinomaisesti tuottaessaan sekä kehittyä palautteen antajana ja vastaanottajana. Kurssilla harjoitellaan kuullun ymmärtämistä ja omaa viestimistä esimerkiksi suunniteltuja puhe-esityksiä pitämällä.

S23 Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa

Kurssilla perehdytään kaunokirjallisuuden lajeihin ja monimuotoisiin teksteihin. Kurssin tavoitteena on syventää opiskelijan taitoa eritellä ja tulkita kirjallisuutta ja esimerkiksi teatteri- ja elokuvataidetta sekä suullisesti että kirjallisesti. Keskeistä on kirjallisuuden pohjalta kirjoittaminen ja kielikuvien, vertausten sekä monitulkintaisten ilmausten kulttuurisidonnaisuuden ymmärtäminen. Kurssissa luetaan jokin suomalaisen kirjallisuuden keskeinen teos, jota käsitellään kirjallisuuskeskustelussa.

S24 Tekstit ja vaikuttaminen

Kurssilla tutkitaan monimuotoisia tekstejä vaikuttamisen näkökulmasta. Tavoitteena on syventää kriittistä lukutaitoa ja oppia tarkastelemaan ja arvioimaan tekstejä ja niiden välittämiä arvoja. Opiskelija harjoittelee argumentointitaitoja ja tuottaa sekä kantaa ottavia kirjoituksia että puheenvuoroja. Opiskelija syventää kielen perusrakenteiden hallintaa, erityisesti sijamuotojen merkitystehtäviä ja rektioita sekä tarkastelee nominaalimuotoja että lauseenvastikkeita.

S25 Teksti ja konteksti

Kurssilla opitaan tunnistamaan tekstin tyylipiirteitä. Erityyisiä tekstejä eritellään, tulkitaan ja tuotetaan sekä kirjallisesti että suullisesti. Kurssilla tutustutaan keskeisten teosten avulla kulttuurisen kontekstin käsitteeseen ja ymmärretään, että kirjallisuus on kulttuuri- ja aikasidonnaista. Lisäksi opiskelijat perehtyvät kielenhuoltoon tyylin näkökulmasta. Opiskelija valmistaa puhe-esityksen tai osallistuu esimerkiksi paneelikeskusteluun kirjallisuuden tai muiden tekstien pohjalta.

S26 Nykykulttuuri ja kertomukset

Kurssilla käsitellään nykykirjallisuutta ja -kulttuuria erityisesti kertomusten näkökulmasta. Opiskelija syventää käsitystään suomalaisesta nykykulttuurista ja sen ajankohtaisista ilmiöistä. Keskeistä on oppia toimimaan eettisesti ja rakentavasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, esimerkiksi verkossa. Kurssiin kuuluu puhe- ja kirjoitustehtäviä sekä kielenhuoltoa. Opiskelija vertailee suomalaista kulttuuria muihin tuntemiinsa kulttuureihin. Laajennetaan sanavarastoa ja perehdytään vaikeisiin kielen rakenteisiin.

S27 Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen

Kurssin tavoitteena on syventää ja monipuolistaa puhe- ja vuorovaikutustaitoja. Opiskelija oppii tarkastelemaan tietoisesti erilaisia vuorovaikutustilanteita sekä arvioimaan itseään ja muita esiintyjinä ja ryhmässä viestijöinä. Lisäksi opiskelija ymmärtää puheviestinnän kulttuurisidonnaisuuden. Opiskelija oppii tuntemaan puhutun kielen sävyjä ja eri tyylejä.

S28 Kirjoittamistaitojen syventäminen

Kurssin tavoitteena on syventää tekstin tuottamisen taitoja ja kerrata kielenhuoltoa. Kurssilla kirjoitetaan muun muassa asiatyylisiä aineistopohjaisia tekstejä sekä mediatekstejä yksin ja yhdessä. Kurssilla käsitellään ajankohtaisia teemoja myös keskustellen. Kurssilla kerrataan kirjoittamisprosessi ja valmistaudutaan yo-kokeeseen.

S29 Lukutaitojen syventäminen

Kurssin tavoitteena on syventää monipuolisesti lukutaitoja. Erilaisia tekstejä, myös monimuotoisia, analysoidaan kirjallisesti ja suullisesti. Tutustutaan kielen analyysin ja erittelyn käsitteisiin sekä jaetaan omia lukukokemuksia. Opiskelija tekee käännošharjoituksen sekä kirjailija- tai teosesittelyn. Kurssi valmentaa yo-kokeeseen.

Hatanpään lukion koulukohtaiset syventävät kurssit

S210 Tukikurssi 1

Kurssilla opiskelija saa ohjausta lukion opiskelukäytänteiden omaksumiseen ja hallintaan. Kiinnitetään erityistä huomiota eri tiedonalojen kielen oppimiseen. Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus kokeilla lukiokurssien suorittamisessa erilaisia oppimisstrategioita ja vaihtoehtoisia suoritustapoja.

S211 Projektikurssi

Kurssilla opiskelija osallistuu jonkin laajemman projektin valmisteluun ja toteuttamiseen. Tällaisia projekteja voivat olla esim. monikulttuurinen iltapäivä, kansainvälisyysviikko, oman äidinkielen päivä tai yhteistyöprojektit joidenkin ulkopuolisten tahojen kanssa.

S212 Tukikurssi 2

Kurssilla opiskelija saa tarvitsemaansa tukiovetusta suomen kielessä ja voi ohjatusti suorittaa muilla lukiokursseilla annettuja tehtäviä. Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus hyödyntää lukiokurssien suorittamisessa erilaisia oppimisstrategioita ja vaihtoehtoisia suoritustapoja. Hän voi myös saada valmennusta ylioppilaskokeeseen.

S213 Tukikurssi 3

Kurssilla opiskelija voi ohjatusti suorittaa muiden kurssien tehtäviä ja parantaa eri oppiaineissa tarvittavaa suomen kielen taitoa. Hän voi myös saada valmennusta ylioppilaskokeeseen ja kehittää jatko-opinnoissa tarvittavaa kielitaitoa.

5.4 Toinen kotimainen kieli, ruotsi, B1-oppimäärä

Pakolliset kurssit

RUB1 Minun ruotsini

Kurssilla harjoitellaan suullista viestintää arkielämän tilanteissa. Ääntämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Opiskelijat pohtivat ruotsin kielen merkitystä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Opiskelutaitoja kartoitetaan ja kehitetään itsenäisesti ja ryhmissä.

RUB2 Hyvinvointi ja ihmissuhteet

Kurssilla käsitellään ihmissuhteisiin ja hyvinvointiin liittyviä teemoja. Opiskelija harjaantuu ymmärtämään arkielämässä suullisesti ja kirjallisesti lähetettyjä viestejä sekä reagoimaan niihin.

RUB3 Kulttuuri ja mediat

Kurssilla käsitellään kulttuurin eri osa-alueita Suomessa ja muissa Pohjoismaissa viestintäkanavia monipuolisesti hyödyntäen. Opiskelija harjoittelee erityyppisten tekstien ymmärtämistä ja tuottamista.

RUB4 Monenlaiset elinympäristömme

Aihepiireinä ovat kulttuurisesti moninainen elinympäristö sekä ajankohtaiset ilmiöt yhteiskunnassa. Kurssilla kehitetään erilaisten tekstilajien tulkintaa ja tuottamista.

RUB5 Opiskelu- ja työelämää ruotsiksi

Kurssin teemana ovat tulevaisuudensuunnitelmat. Kiinnitetään huomiota ruotsin kielen merkitykseen pohjoismaisessa yhteistyössä. Harjoitellaan jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja ruotsin kielellä.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

RUB6 Viesti ja vaikuta puhuen

Kurssilla parannetaan kykyä ymmärtää ja tuottaa puhuttua kieltä. Opiskelijaa rohkaistaan kehittämään suullista ilmaisutaitoaan ja itsevarmuutta viestijänä. Ääntämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Pakollisten kurssien aihepiirejä ja puheviestinnän kannalta tärkeimpiä rakenteita kerrataan ja laajennetaan.

RUB7 Kestävä elämäntapa

Kurssilla täydennetään pakollisten kurssien teemoja kestävän elämäntavan näkökulmasta. Opiskelija vankentaa taitoaan ymmärtää ja tuottaa erilaisia ruotsinkielisiä tekstejä.

Hatanpään lukion koulukohtainen syventävä kurssi

RUB9 Abikurssi

Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti ylioppilaskoetta varten kerraten kielioppia ja laajennetaan sanavarastoa mahdollisesti erillisen harjoituskirjan avulla sekä tehdään useita erilaisia kirjoitustehtäviä ja kuullunymmärtämisharjoituksia. Kurssikokeena voidaan pitää preliminäärikoe.

Hatanpään lukion koulukohtaiset soveltavat kurssit

RUB10 Johdantokurssi

Kurssilla kerrataan peruskoulun oppimäärään kuuluvia ruotsin kielen tietoja ja taitoja ja vahvistetaan siten pohjaa lukio-opinnoille. Kurssia suositellaan heikon tai välttävän peruskouluarvosanan saaneille.

RUB11 Pohjoismaisen yhteistyön kurssi

Kun koululla on yhteistyöprojekteja (esim. Nordplus Junior) pohjoismaisten lukioiden kanssa, opiskelijat pitävät yhteyttä yhteistyökoulun kanssa eri viestintäkanavia hyödyntäen projektin aihepiirin mukaan. Projektiin osallistuvat pääsevät tutustumaan eri maassa asuviin nuoriin ja heidän elämäänsä ja toimivat mahdollisten Tampereelle tulevien vierailijoiden oppaina ja isäntinä. Pohjoismaihin suuntautuvilla vierailuilla opitaan pohjoismaista kieltä ja tutustutaan pohjoismaiseen yhteiskuntaan.

5.5 Vieraat kielet

5.5.1 Vieraat kielet, englantia, A-oppimäärä

Pakolliset kurssit

ENA 1 Englannin kieli ja maailmani

Kurssilla käsitellään nuoren arkielämään liittyviä aihepiirejä. Opiskelija perehtyy englantiin maailmankielenä ja kommunikaation välineenä. Kurssilla kehitetään opiskelutaitoja itsenäisesti ja ryhmässä.

ENA 2 Ihminen verkostoissa

Kurssilla käsitellään ihmissuhteisiin ja hyvinvointiin liittyviä teemoja. Opiskelija pyrkii parantamaan kommunikaatiovarmuuttaan ja hän tutustuu eri viestintäkanaviin.

ENA 3 Kulttuuri-ilmiöitä

Kurssilla tutustutaan kulttuurin eri osa-alueisiin ja luovaan toimintaan. Opiskelija harjoittelee erityyppisten tekstien tuottamista ja ymmärtämistä.

ENA 4 Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

Kurssilla perehdytään ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin ilmiöihin ja vaikuttamiseen Suomessa sekä maailmalla. Opiskelija kehittää kriittistä lukutaitoaan ja tiedonhakutaitojaan.

ENA 5 Tiede ja tulevaisuus

Kurssilla tutustutaan englantiin tieteen, tutkimuksen ja teknologian kielenä sekä pohditaan erilaisia tulevaisuudenvisioita. Opiskelija kehittää argumentointitaitojaan suullisessa ja kirjallisessa viestinnässä.

ENA 6 Opiskelu, työ ja toimeentulo

Kurssilla syvennetään jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavaa englannin kielitaitoa. Opiskelija perehtyy talousasioihin sekä nuoren omasta että yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

ENA 7 Kestävä elämäntapa

Kurssilla täydennetään pakollisten kurssien teemoja kestävän elämäntavan näkökulmasta. Opiskelija vankentaa taitoaan ymmärtää ja tuottaa erilaisia tekstejä. Opiskelija kehittää kielitaitoaan ja kielellistä tarkkuuttaan omien tarpeidensa ja taitotasonsa mukaan.

ENA 8 Viesti ja vaikuta puhuen

Kurssilla parannetaan kykyä ymmärtää ja tuottaa puhuttua kieltä. Opiskelijaa rohkaistaan kehittämään suullista ilmaisutaitoaan ja itsevarmuutta viestijänä. Pakollisten kurssien aihepiirejä kerrataan ja laajennetaan.

Hatanpään lukion koulukohtainen syventävä kurssi

ENA9 Abikurssi

Kurssilla harjoitellaan kuullunymmärtämistä, tekstinyymmärtämistä, kirjoitelmien ja tiivistelmän tekemistä sekä kerrataan rakenteita ja laajennetaan sanavarastoa. Samalla tutustutaan ylioppilaskokeen erilaisiin tehtävätyyppeihin.

Kurssikokeena voidaan pitää preliminäärikoe.

Hatanpään lukion koulukohtainen soveltava kurssi

ENA10 Kansainvälisen yhteistyön kurssi

Englannin, saksan tai ranskan lukijoilla on mahdollisuus osallistua konkreettisesti kansainväliseen yhteistyöhön ja samalla parantaa kielitaitoaan ko. kielissä. Koulumme on mukana erilaisissa kansainvälisissä yhteistyöprojekteissa aina, kun se on mahdollista. Opiskelijat pitävät yhteyttä ulkomaisten yhteistyökoulujen opiskelijoiden kanssa eri kanavia käyttäen. Projektiin osallistujat pääsevät näin tutustumaan erilaisissa oloissa asuviin nuoriin ja heidän elämäänsä. Projektista riippuen opiskelijat tekevät eri oppiaineiden tunneilla tutkimuksia ja laativat raportteja englanniksi, saksaksi ja/tai ranskaksi sekä toimivat mahdollisten vierailujen aikana Tampereella oppaina ja tulkkeina.

5.5.2 Vieraat kielet, A-oppimäärä (saksa)

Pakolliset kurssit

1. Kieli ja maailmani

Kurssilla pidetään yllä kohdekielen ääntämis- ja intonaatiomallia. Opiskelija voi esitellä harrastustaan tai itseään kiinnostavia asioita valitsemallaan tavalla, esimerkiksi esitelmän, videon tai multimediaesityksen avulla. Voidaan aloittaa henkilökohtaisen portfolion kokoaminen esim. blogin muodossa. Portfolioblogissa opiskelija voi kertoa lyhyesti itselle tärkeistä asioista yhdistäen tekstiä, kuvaa tai videota sekä kommentoida toisten opiskelijoiden blogeja. Kohdekielisten nuorten arkeen voidaan tutustua esimerkiksi videoblogien kautta. Kurssilla voidaan tehdä perheenjäsenen tai muun läheisen ihmisen henkilöhaastattelu. Myös syntyperäistä kielenpuhujaa voidaan haastatella esimerkiksi etukäteen valmisteltujen kysymysten avulla joko kasvokkain tai verkon välityksellä. Henkilökohtaista blogia on mahdollista laajentaa haastattelun videoinnilla ja vastausten tulkkauksella jälkikäteen.

2. Ihminen verkostoissa

Kurssilla harjoitellaan kielenkäyttöä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa eri viestintäkanavia käyttäen. Hyödynnetään erilaisia medioita esimerkiksi lehtiä, blogeja ja sosiaalisen median kanavia mediakriittisesti, netikettä noudattaen. Voidaan seurata sopivia kohdekielisiä foorumeja omista kiinnostuksen kohteista. Harjoitellaan erilaisia puhuttelukäytänteitä (esimerkiksi teittelykulttuuria ja arjen asiointitilanteita). Opitaan keskustelutaitoja ja mielipiteen ilmaisun taitoja. Kurssin aihepiirit liittyvät ihmissuhteisiin ja henkilökohtaiseen hyvinvointiin (esimerkiksi urheilu, ravinto, perheunelmat, terveys). Työtavoissa hyödynnetään pedagogisesti tarkoituksenmukaisella tavalla tieto- ja viestintätekniiikkaa. Sopivia tehtäviä kirjallisen viestinnän harjoitteluun ovat esimerkiksi kortin, sähköpostiviestin, muistilapun tai tekstiviestin kirjoittaminen ja/tai toisten tuotosten ja mielipiteiden kommentointi sosiaalisessa mediassa. Luodaan mahdollisuuksien mukaan yhteyksiä muiden lukioiden ko. kielen opiskelijoiden tai kansainvälisten yhteistyökoulujen opiskelijoiden kanssa (esimerkiksi etäyhteys kohdekulttuuriin, videoneuvottelut tai vierailut). Voidaan esimerkiksi suunnitella opintoretkeä tai projektiin kuuluvan vastavierailun isännöintiin liittyviä asioita.

3. Kulttuuri-ilmiöitä

Kurssin mahdollisia aiheita voivat olla esimerkiksi kohdekielisten maiden musiikki, elokuvat, kirjallisuus, kuvataide, näyttämötaide, nuorisokulttuuri, nuorison käyttämä kieli, tapakulttuuri, ruokakulttuuri, muoti sekä omasta kulttuurista ja kotiseudusta kertominen tavoitekielillä. Voidaan pohtia myös tavoitekielisen maan ja oman maan kulttuurien eroja sekä niihin liittyviä ennakkoluuloja ja stereotyyppioita. Aihepiirejä voidaan elävöittää pyytämällä tunneille vierailijoita tai pitämällä yhteyttä internetin välityksellä kohdekielisiin (nuoriin) ihmisiin. Argumentointitaitoja voidaan harjoitella kirjoittamalla kirja- tai elokuva-arvostelu tai arvostelu taideteoksesta. Eri tekstilajien tuottamista voidaan harjoitella kirjoittamalla runo tai näytelmä, sanoittamalla musiikkikappale tai laatimalla musiikkivideo tai lyhytelokuva. Työtapoihin voivat kuulua myös tiedonhankinta eri lähteistä kirjallista, suullista tai sähköistä esitystä varten, vierailut taidemuseoon, kirjastoon, elokuviin, teatteriin sekä vierailun työstäminen kurssilla. Oppiainerajat ylittävää yhteistyötä voidaan tehdä esim. kuvataiteen, musiikin, uskonnon, historian, äidinkielen ja kirjallisuuden sekä liikunnan kanssa.

3. Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

Kurssilla pyritään vahvistamaan mediakriittisyyttä. Harjoitellaan suullista ja kirjallista argumentointia. Kurssilla voidaan pohtia esimerkiksi kaupunki ja maalaisympäristöjen roolia ja tehdä projekteja esimerkiksi ekologisesti kestävästä asumisesta ja sekä paikallisen että globaalin kehityksen näkökulmasta. Ajankohtaisten ilmiöiden, myös uhkakuvien käsittelyn ohella pyritään pohtimaan omia, lähipiirin sekä globaaleja valintoja

pieninä konkreettisina askelina kohti turvattua tulevaisuutta. Kurssin aikana voidaan toteuttaa pienimuotoista projektia yhdessä kohdekulttuurissa asuvien tai muualla samaa kieltä opiskelevien kanssa. Tällaisesta toiminnasta tai kuvitteellisesta suunnitellusta toiminnasta voidaan pitää päiväkirjaa tai blogia tai toimintaa voidaan esitellä suullisesti toisille. Aiheiksi sopivat esimerkiksi ympäristöasiat, kehitysyhteistyö sekä konfliktien torjunta esimerkiksi kulttuurienvälisen viestinnän ja erilaisuuden ymmärtämisen ja suvaitsevaisuuden taitoja kehittämällä. Työskentelyyn voidaan käyttää esimerkiksi kohdekulttuurin radio- ja tv-kanavien ja lehdistön sivuja, blogia, wikiä ja videonjakosovelluksia tai muita interaktiivisia nettiympäristöjä ja videokonferenssisovelluksia. Voidaan käsitellä vapaaehtoistyötä kohdekielellä esim. hyödyntämällä kohdekielisten autenttisten kertomuksia tai suunnittelemalla ja toteuttamalla opetusryhmän yhteinen projekti. Voidaan osallistua oman paikkakunnan kohdekieliseen toimintaan ja käyttää esimerkiksi sähköpostia tai Skype-sovellusta vuorovaikutukseenkohdekielisen opiskelijoiden kanssa.

4. Tiede ja tulevaisuus

Kurssilla käsitellään esimerkiksi lehdistön, radion, tv:n ja internetin tarjoamia ajankohtaisia aineistoja ja rohkaistaan opiskelijoita itsenäiseen ja kriittiseen tiedonhakuun. Kurssin aiheet tarjoavat mahdollisuuden tehdä yhteistyötä lähiseudun yritysten ja korkeakoulujen kanssa. Oppiainerajat ylittävää yhteistyötä voidaan tehdä esimerkiksi fysiikan ja biologian kanssa. Kurssilla käytetään netin ajankohtaisia aineistoja ja voidaan esimerkiksi rakentaa opiskelijoiden valitsemiin teksti- ja aineistokokonaisuuksiin yhteisöllisesti sanastoja ja tehtäviä. Kurssilla voidaan laatia myös pieni teoreettinen kirjoitelma tai kirjoittaa tulevaisuuteen suuntautuva fiktiivinen kirjoitelma.

5. Opiskelu, työ ja toimeentulo

Kurssilla voidaan käsitellä ammatinvalintaa ja jatko-opintoja opiskelijan omasta näkökulmasta esimerkiksi projektien tai ryhmätöiden muodossa. Opiskelijat voivat esimerkiksi jakautua ryhmiin itseään kiinnostavien opintosuuntien mukaan. Mahdollisia kurssin muita aiheita voivat olla ase- ja siviilipalvelus, välivuosi, ulkomailla opiskelu ja työskentely. Kurssilla voidaan laatia CV, työhakemus, itsensä esittely audiovisuaalisesti työnantajalle tai toteuttaa työpaikkahaastattelu. Lisäksi voidaan tehdä kohdekielisiä ammatinvalintatestejä, harjoitella kokouksessa toimimista ja argumentointia. Voidaan myös hyödyntää yritysmaailman kontakteja, esimerkiksi vierailijoiden, yritysvierailuiden tai toimeksiantojen muodossa. Yhteistyötä voidaan tehdä esimerkiksi opinto-ohjauksen kanssa.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

6. Kestävä elämäntapa

Kurssilla voidaan tehdä erilaisia esityksiä liittyen kurssin aihepiireihin hyödyntäen eri mediamuotoja. Lisäksi voidaan harjoitella argumentointitaitoja esimerkiksi väittelyn muodossa ja katsoa tai kuunnella kohdekielisiä aiheeseen liittyviä ohjelmia ja uutislähetyksiä, lukea lehti- ja nettiartikkeleita tai seurata keskustelupalstoja ja blogeja. Aiheita voivat olla esimerkiksi erilaiset energiantuotantomuodot hyötyineen ja haittoineen, ympäristönsuojelu, globalisaatio, kulutustottumukset, eettiset tuotteet, ja kehitysyhteistyö. Kerrataan aiemmin opittua.

7. Viesti ja vaikuta puhuen

Kurssin tavoite on harjoittaa erilaisia puheviestinnän strategioita ja suullisen viestinnän eri tilanteita. Kurssin aihepiirit liittyvät arkielämän viestintätilanteiden kertaamisen ja syventämisen ohella ajankohtaisiin aiheisiin ja tapahtumiin sekä valtakunnallisen syventävän kurssin 7 teemoihin. Tavoitteena on, että opiskelija pääsee harjoittelemaan suullisia valmiuksiaan erilaisten monipuolisten tekstien sekä puheenymmärtämistä harjoittavien kommunikatiivisten ja interaktiivisten harjoitusten avulla. Puheentuottamisen ohella erityisesti kuullun ymmärtämisen taitoja kehitetään. Kurssilla hyödynnetään myös internetin tarjoamia mahdollisuuksia suullisen kielitaidon kehittämiseen. Teknologian avulla voidaan esimerkiksi autenttisesti keskustella syntyperäisten tai muualla samaa kieltä opiskelevien kanssa. Lisäksi pyritään järjestämään erilaisia vierailuja mahdollisuuksien mukaan. Kurssin aikana yritetään parantaa opiskelijan valmiuksia oman mielipiteen esittämiseen ja puolustamiseen kohdekielellä. Lisäksi voidaan harjoitella kertomista omasta maasta ja kulttuurista kohdekielellä. Kurssin aikana laaditaan suullinen esitelmä (tai esim. videotallenne-esitys) itse valitusta aiheesta.

5.5.4 Vieraat kielet, B2-oppimäärä (peruskoulun yläluokilla alkanut saksa tai ranska)

Valtakunnalliset syventävät kurssit

1. Elämän tärkeitä asioita

Kurssilla harjoitellaan edelleen ääntämistä ja intonaatiota. Mahdollisia työtapoja ovat esimerkiksi pari- ja ryhmäkeskustelut opiskelijan kiinnostuksen kohteista, oman harrastuksen/kiinnostuksen kohteen esitleminen suullisesti ja/tai kirjallisesti esimerkiksi esitelmän, videon tai multimediaesityksen avulla. Kurssilla voidaan myös pitää myös sähköistä portfolioblogia, jossa opiskelija kertoo itselle tärkeistä asioista yhdistäen tekstiä kuviin ja videoihin. Lisäksi voidaan tutustua videoblogeihin tai tehdä henkilöhaastattelu. Kurssin aikana voidaan luoda yhteyksiä muiden lukioiden tai yhteistyökoulujen opiskelijoiden välille (esim. videopuhelu, chat, sosiaalinen media).

2. Monenlaista elämää

Kurssilla havainnoidaan omaa ja kohdekielen kulttuuria ja niiden eroja sekä opetellaan kertomaan omasta kulttuurista kohdekielellä. Voidaan hyödyntää erilaisia yhteistyötahoja kohdekielisten kontaktien luomiseksi. Aiheeseen liittyvää sanastoa voidaan kerätä ja harjoitella erilaisten netistä löytyvien sivustojen ja sovellusten avulla. Työvälineenä ja havainnoinnin kohteena voidaan käyttää myös elokuvia, televisio-ohjelmia, verkkolehtiä ja muita medioita. Kirjallista viestintää voidaan harjoitella esimerkiksi kirjoittamalla kortti, sähköpostiviesti, tekstiviesti, nettikommentti. Erilaisia vuorovaikutustilanteita ja sosiaalisia koodeja voidaan harjoitella esimerkiksi dialogien, rooliharjoitusten ja haastatteluiden muodossa.

3. Hyvinvointi ja huolenpito

Kurssin aihepiireihin kuuluvat hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja erilaisiin elämänvaiheisiin liittyvät teemat (esim. urheilu, ravinto, uni, henkinen hyvinvointi, erilaiset riippuvuudet ja sairaudet, ihmissuhteet ja perheunelmat). Opiskelija kehittää kielitaitoaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja harjoittaa mielipiteen ilmaisemisen keinoja. Kurssille soveltuvia työtapoja voivat olla muun muassa blogin pitäminen esimerkiksi terveyteen tai hyvinvointiin liittyvistä aiheista, draamalliset keskusteluharjoitukset (esimerkiksi lääkarissä käynti, ajanvaraus, roolipelit ihmissuhteisiin liittyvistä teemoista). Kurssilla voidaan hyödyntää netistä löytyviä kurssin aiheisiin sopivia testejä ja kyselyjä sekä kohdekielisiä asiantuntijapalstoja. Kurssille sopivat hyvin myös erilaiset kohdekielellä tehtävät rentoutus- ja liikuntaharjoitukset. Oppiainerajat ylittävää yhteistyötä voidaan tehdä esim. terveystiedon, psykologian, biologian ja liikunnan kanssa.

4. Kulttuuri ja mediat

Kurssilla tutustutaan kohdekulttuurin ilmiöihin esim. musiikkiin, elokuvaan, kirjallisuuteen ja kuvataiteeseen käyttäen monipuolisesti hyödyksi eri medioita. Perekäytään opiskelijoiden kiinnostuksen pohjalta myös esim. ruoka- ja tapakulttuuriin, muotiin, erilaisiin medioihin. Opiskelija harjoittelee myös kotimaansa kulttuurista kertomista esim. pitämällä suullisen esittelyn tai laatimalla kohdekielisen esittelyvideon. Kurssilla voidaan tehdä vierailuja museoon, kirjastoon, elokuvaan tai teatteriin. Aihepiirejä voidaan elävöittää pyytämällä tunneille vierailijoita tai pitämällä yhteyttä netin välityksellä kohdekielisiin nuoriin. Kurssisuorituksiin voivat kuulua myös kirja- tai elokuva-arvostelu, runon tai näytelmän kirjoittaminen, musiikkikappaleen sanoittaminen, musiikkivideon tai lyhytelokuvan laatiminen. Oppiainerajat ylittävää yhteistyötä voidaan tehdä esim. kuvataiteen, musiikin, uskonnon, historian, äidinkielen ja kirjallisuuden sekä liikunnan kanssa.

5. Opiskelu, työ ja tulevaisuus

Kurssilla voidaan käsitellä ammatinvalintaa ja jatko-opintoja opiskelijan omasta näkökulmasta esimerkiksi

projektien tai ryhmätöiden muodossa. Opiskelijat voivat jakautua ryhmiin itseään kiinnostavien opintosuuntien mukaan. Mahdollisia kurssin muita aiheita voivat olla ase- ja siivilipalvelus, välivuosi, ulkomailla opiskelu ja työskentely. Kurssilla voidaan laatia CV, työhakemus, itsensä esittely audiovisuaalisesti työnantajalle tai toteuttaa työpaikkahaastattelu. Lisäksi voidaan tehdä kohdekielisiä ammatinvalintatestejä, harjoitella kokouksessa toimimista ja argumentointia. Voidaan myös hyödyntää yritysmaailman kontakteja, esimerkiksi vierailijoiden, yritysvierailuiden tai toimeksiantojen muodossa. Yhteistyötä voidaan tehdä esimerkiksi opinto-ohjauksen kanssa.

6. Yhteinen maapallomme

Mahdollisia käsiteltäviä aiheita voivat olla ympäristöasiat, kierrätys, energian tuotanto ja käyttö, kehitysyhteistyö, konfliktit, kulttuurien välinen erilaisuus ja viestintä sekä muut aiheeseen liittyvät ajankohtaiset ilmiöt. Aiheita voidaan käsitellä sekä henkilökohtaisesta, paikallisesta että globaalista näkökulmasta. Kurssin aikana voidaan toteuttaa pienimuotoinen (etä)projekti esimerkiksi yhdessä kohdekulttuurissa asuvien tai muualla samaa kieltä opiskelevien kanssa. Työskentelyyn voidaan käyttää esimerkiksi blogia, wikiä, YouTubea, kohdekulttuurin radio- ja tv-kanavien ja lehdistön sivuja tai muita interaktiivisia nettiympäristöjä ja videokonferenssisovelluksia. Syvennetään mielipiteen suullisen ja kirjallisen ilmaisemisen taitoja. Yhteistyötä voidaan tehdä esim. biologian, maantieteen, yhteiskuntaopin ja historian kanssa.

7. Kansainvälinen toiminta

Kurssilla syvennetään valmiuksia kohdekielellä toimimiseen vapaaehtoistyössä tai työelämässä. Esitellään kiinnostavia vapaaehtoisjärjestöjä. Voidaan toteuttaa esimerkiksi jokin projekti kohdekielisen tai samaa kieltä opiskelevan ystävyyskoulun kanssa. Voidaan myös osallistua oman seutukunnan kohdekieliseen kulttuuri- tai yritysytseystoimintaan ja raportoida siitä esimerkiksi (video)blogin muodossa. Pyritään vierailemaan alueella olevissa yrityksissä, joissa tarvitaan opiskeltavaa kieltä. Tehdään yhteistyötä esimerkiksi omalla paikkakunnalla opiskelun tai töiden takia toimivien kohdekielen käyttäjien kanssa tai ollaan etäyhteydessä tällaisiin henkilöihin kohdekulttuurissa. Ystävyyskaupunkitoimintaa toteutetaan soveltuvien muodoin.

8. Viesti puhuen ja kirjoittaen

Kurssilla kerrataan arkielämän viestintätilanteita sekä suullisesti että kirjallisesti sekä syvennetään ja laajennetaan taitoja. Vahvistetaan kuulunymmärtämisen ja keskustelun taitoja. Voidaan kerätä portfolio kurssin aikana tuotetuista erilaisista teksteistä, äänitallenteista ja muista materiaaleista. Kurssilla havainnoidaan esimerkiksi eri tekstilajien eroja konkreettisista esimerkeistä ja niiden pohjalta tuotetaan itse tekstejä ja video- tai puhetuotoksia. Voidaan myös muuntaa tekstilajeja toisiksi. Mahdollisia tekstilajeja voivat olla esimerkiksi muistilappu, teksti- tai chat-viesti, sähköpostiviesti, haastattelu, uutinen, tuoteseloste tai käyttöohje, mainos, tiedote, yleisönosastokirjoitus, mielipidekirjoitus, horoskooppi, ilmoitus, arvostelu, satu ja runo. Kurssilla voidaan tehdä vierailuja tai olla verkkoyhteydessä kohdekulttuuriin (tai muualla oleviin) kohdekielen käyttäjiin.

SAKSA, B2-KIELI

Hatanpään lukion koulukohtainen syventävä kurssi

SAB29 Abikurssi

Kurssilla valmistaudutaan ylioppilastutkinnon lyhyen saksan kokeeseen monipuolisten kuullun- ja tekstinyymmärtämisharjoitusten, rakenteiden ja sanaston kertauksen sekä ainekirjoitusharjoitusten avulla. Kurssin arvioidaan numerolla 4–10. Kurssia ei voi suorittaa itsenäisesti.

Hatanpään lukion koulukohtaiset soveltavat kurssit

SAB210 Kansainvälisen yhteistyön kurssi

Englannin, saksan tai ranskan lukijoilla on mahdollisuus osallistua kansainväliseen yhteistyöhön ja samalla parantaa kielitaitoaan ko. kielissä. Koulumme on mukana erilaisissa kansainvälisissä yhteistyöprojekteissa aina, kun se on mahdollista. Opiskelijat pitävät yhteyttä ulkomaisten yhteistyökoulujen opiskelijoiden kanssa eri kanavia käyttäen. Projektiin osallistujat pääsevät näin tutustumaan erilaisissa oloissa asuviin nuoriin ja heidän elämäänsä. Projektista riippuen opiskelijat tekevät eri oppiaineiden tunneilla tutkimuksia ja laativat raportteja englanniksi, saksaksi ja/tai ranskaksi sekä toimivat mahdollisten vierailujen aikana Tampereella oppaina ja tulkkeina.

SAB211 Puhekurssi

Saksan puhekurssi on osa kansainvälisyys- ja viestintäkasvatusta. Sen tavoitteena on sekä kehittää opiskelijan taitoa ymmärtää kieltä että hänen puheilmaisuaan. Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti erilaisia jokapäiväisen elämän viestintätilanteita. Oppimateriaalina käytetään muun muassa joukkoviestinten (lehdet, televisio, internet) tarjoamaa autenttista saksankielistä materiaalia. Kurssiin sisältyy yleensä myös vierailuja ja vierailijoita. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä. Kurssia ei voi suorittaa itsenäisesti.

5.5.5 Vieraat kielet, B3-oppimäärä

Opetuksen tavoitteet

Vieraan kielen B3-oppimäärän opetuksen erityisenä tavoitteena on, että opiskelija

- kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi
- kehittyy kohdekielen käyttäjänä ja toimijana kulttuurisesti moninaisessa maailmassa niin kansallisissa, eurooppalaisissa kuin globaaleissa yhteisöissä
- osaa suhteuttaa omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasoon A2.1 (muut kielet) tai B1.1/A2.2 (englanti) ja arvioida omien taitojensa kehittymistä sekä kehittää taitojaan edelleen.

Opetuksen tavoitteet

Vieraan kielen B3-oppimäärän tavoitteena on antaa mahdollisimman hyvät taidot uuden opiskeltavan kielen käyttöön niin vapaa-ajan kuin työelämän yhteyksissä, joita on tarpeen mukaan jatkossa helppo laajentaa. Opetuksessa korostetaan vertailua muihin opiskeltaviin kieliin, sananjohtamiskykyä, päättelyä sekä viestintätaitoja. Opiskelijoita rohkaistaan ja tuetaan työskentelemään järjestelmällisesti oman tavoitteensa mukaisen kielitaidon saavuttamiseksi. Opiskelu- ja tiedonhakumenetelmiä vahvistetaan ja kehitetään. Yhteistyötaitoja sekä rakentavan kulttuurienvälisen kohtaamisen ja viestinnän valmiuksia kehitetään. Kotimaan ja oman seutualueen kohdekielisen käsittelyn ja esittelyn mukaan tuominen on erityinen painopistealue ajankohtaisten aiheiden käsittelyn ohella. Opetuksessa pyritään mahdollisimman autenttisten viestintätilanteiden syntymiseen.

Seudullinen opetussuunnitelma: opiskeluympäristö ja menetelmät

Oleellinen osa vieraan kielen oppimista on viestintä ja kommunikaatio. Oppiaineen perusluonne on yhteistoiminnallinen ja yhteisöllinen, esimerkiksi suullinen työskentely parin kanssa on tavallinen opiskelumenetelmä. Vertaisoppimisen merkitystä vahvistetaan tietoisesti niin luokkatilanteissa kuin virtuaaliympäristöissä opiskellessa. Pyrittäessä mahdollisimman autenttisten viestintätilanteiden syntymiseen hyödynnetään erityisesti myös internetin tarjoamia mahdollisuuksia.

Opiskelijoiden roolia aktiivisina toimijoina, vastuunottajina ja reflektioijina tuetaan. Tavoitteena on, että he voivat kokea oppimisen iloa ja muita positiivisia kielenoppija-minäkuvaa vahvistavia tunne-elämyksiä kieltä koulussa opiskellessaan. Opiskelijoita kannustetaan ja tuetaan suunnitelmallisen, vastuullisen ja mahdollisimman itseohjautuvan koulussa opiskelun ohella hyödyntämään myös informaalista oppimista, eli löytämään vapaa-aikanaan kohdekielisiä, itseä kiinnostavia foorumeita, esimerkiksi innostavien teemojen verkostoja tai sosiaalisen median yhteisöjä. Yhteistyökumppaneiden avulla voidaan opiskella koulun ulkopuolella ja avata opiskelijoille koulunjälkeistä työmaailmaa. Oppimisympäristöt ovat siis moninaiset ja ulottuvat mahdollisimman usein myös fyysisen koulurakennuksen ulkopuolelle. Kieltä voidaan oppia vaikkapa liikkumalla ja toimimalla kotipaikkakunnalla ja luonnossakin. Esimerkiksi kohdekieliset elokuvat, teatteri-, museo- ja muut vierailut, opintomatkat ja yhteistyössä eri yhdistysten kanssa sekä kansallisissa tai kansainvälisissä (verkko)projekteissa toimiminen tarjoavat mielekkäitä kielenkäyttökonteksteja ja antavat mahdollisuuksia harjoitella yhteistyötaitoja ja eri tilanteissa toimimista. Asiantuntijaverkostoja hyödynnetään siltoina koulujen, yritysten ja muiden sidosryhmien välillä.

Opiskelijoille tarjotaan opintojen alusta lähtien mahdollisuuksia käyttää joitain sopivia digitaalisia oppimisympäristöjä. Lisäksi opiskelijaa tuetaan ottamaan käyttöön hänelle itselleen mieluisat henkilökohtaiset digitaaliset oppimistyökalut.

Tarjonta on runsasta, joten on olennaista etsiä mahdollisimman hyviä ja pedagogisesti mielekkäitä digitaalisia opiskelutapoja. Opetusta kehitetään siis oppimisen eikä esimerkiksi yritysmaailman ehdoilla. Monimuoto-opiskelu on mahdollista, mikäli se on pedagogista syistä perusteltua. Opettaja ohjaa opiskelijan tarpeen mukaan verkkokursseille tai seudullisille kursseille. Seudullinen opetusyhteistyö tarjoaa mahdollisuuksia esimerkiksi opetuksen monipuolistamiseen.

Seutukuntien välisellä yhteistyöllä voidaan tarjota esimerkiksi sellaisia erikoiskursseja, joihin ei yhdestä koulusta riitä opiskelijoita, esimerkiksi kansainvälisiä projekti(verkko)kursseja.

Oppiainerajat ylittävän tai aihekokonaisuuksia avaavan opetuksen merkitys korostuu kielitaidon

kasvaessa. Teemana voivat olla esimerkiksi kulttuuri-ilmiöt, ympäristö tai joku maantieteellinen alue eri näkökulmista. Kotimaan ja kotiseudun esittely eri näkökulmista esim. teemaviikon aikana on myös tärkeä lähestymisvaihtoehto. Kansainväliset projektit voivat olla myös teemaviikkoihin/ teemakurssiin liitettyjä. Projektin matkaa voidaan esim. valmistella koulun teemaviikolla työpajoissa tai olla viikon aikana yhteydessä ystävyyskouluun tehden projektin teemaan liittyvää yhteistyötä internet-työkalujen avulla: videokonferenssi, yhteisesti työstettävät onlinedokumentit, wikit ja niin edelleen.

Seudullinen opetussuunnitelma: arviointi

Arviointi on hajautettua ja monipuolista. Siihen kuuluu kiinteänä osana itsearviointi, joka koostuu omien tavoitteiden, oman osaamisen ja kehittymistarpeiden pohdinnasta ja suhteuttamisesta toisiinsa. Opiskelijoita ohjataan ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan. Myös vertaisarviointia harjoitetaan. Tarkoituksena on arvioinnin kautta kannustaa ja kehittää opiskelijan taitoja. Kielitaidon kaikkia eri osa-alueita arvioidaan ja painotus voi vaihdella kurssikohtaisesti. Opiskelijoita kannustetaan ilmaisurohkeuteen ja osoittamaan taitonsa käyttämällä opeteltavaa kieltä luontevasti tuotoksissa sekä oppitunneilla. Palautetta voidaan antaa oppimisprosessin eri vaiheissa ja opiskelija saa tarvittaessa tukea oppimismenetelmiensä toimivuuden arviointiin. Mahdollisia arviointitapoja voivat olla salkkutyöskentely (esim. digitaalinen portfolio) sekä pari-että ryhmäkokeet. Mahdollinen kurssityö voi olla esimerkiksi kommentti, kuvaus, selostus, kannanotto, tiivistelmä, esitelmä, esitys, raportti, analyysi, kirjoitelma, runo, video, äänite tai muu projektityö. Opiskelijat voivat olla mukana tuottamassa arviointiin käytettäviä tehtäviä. Arvioinnin tulee olla läpinäkyvää ja dokumentoitua ja arvioinnin perusteista keskustellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa kurssin alussa. Vertaisarviointia voidaan hyödyntää esimerkiksi prosessikirjoittamisen eri vaiheissa sekä erilaisia kirjallisia ja suullisia töitä arvioitaessa. Arvioinnissa voidaan myös tarjota mahdollisuuksia valinnaisten ja ylimääräisten tehtävien suorittamiseen opiskelijoiden mielenkiinnon ja tavoitetaso mukaan. Opiskelijoita rohkaistaan työskentelemään pitkäjänteisesti kohti oman tavoitteensa mukaista kielitaitoa.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

Ensimmäisillä kursseilla painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet. Myös kuuntelemista harjoitellaan. Kirjallisen viestinnän osuus kasvaa vähitellen, mutta suullista viestintää harjoitellaan edelleen kaikilla kursseilla. Keskeistä on kehittää jokapäiväisen viestinnän perusvalmiuksia. Kurseille varataan tarpeen mukaan tilaa yhdessä sovittujen tai ajankohtaisten aiheiden käsittelyyn. Kaikilla kursseilla voidaan edistää monilukutaitoa käsittelemällä kirjallisuutta, elokuvia, musiikkia, teatteria, kuvataidetta tai mediaa. Kurseilla tutustutaan eri tekstilajeihin. Oppiainerajat ylittävää opetusta voidaan toteuttaa eri kursseilla. Rakenteita opetellaan, harjoitellaan ja kerrataan joustavasti sopivien aihepiirien yhteydessä. Hyvien ääntämistottumusten vakiinnuttamiseen kiinnitetään huomiota alusta pitäen.

Aihekokonaisuudet

Opiskeltavan kielen opintoihin sisältyvät kaikki aihekokonaisuudet,

Kieliaineen kannalta keskiössä ovat kulttuurien tuntemus ja kansainvälisyys, globaalit kysymykset sekä monilukutaito ja mediat.

Kursseissa B31-B32 korostuvat erityisesti seuraavat aihekokonaisuudet: kulttuurientuntemus ja kansainvälisyys sekä aktiivinen kansalaisuus, yrittäjyys ja työelämä. Kurssissa B33 korostuvat aihekokonaisuudet aktiivinen kansalaisuus, yrittäjyys ja työelämä, monilukutaito ja mediat sekä hyvinvointi ja turvallisuus. Kurssissa B34 korostuvat aihekokonaisuudet kulttuurientuntemus ja kansainvälisyys sekä monilukutaito ja mediat. Kurssissa B35 korostuvat aihekokonaisuudet hyvinvointi ja turvallisuus, aktiivinen kansalaisuus, yrittäjyys ja työelämä sekä monilukutaito ja mediat. Kurssissa B36 keskeisiä aihekokonaisuuksia ovat monilukutaito ja mediat, kulttuurientuntemus ja kansainvälisyys sekä aktiivinen kansalaisuus, yrittäjyys ja työelämä, kulttuurientuntemus ja kansainvälisyys. Kurssissa B37-8 korostuvat erityisesti seuraavat aihekokonaisuudet: aktiivinen kansalaisuus yrittäjyys ja työelämä, hyvinvointi ja turvallisuus sekä monilukutaito ja mediat. Kurssissa B38 /B26 korostuvat aihekokonaisuudet kestävä elämäntapa ja globaali vastuu, aktiivinen kansalaisuus, yrittäjyys ja työelämä, hyvinvointi ja turvallisuus, teknologia ja yhteiskunta, monilukutaito ja mediat.

1. Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

Vahvistetaan ja syvennetään oppijan hyviä kielten opiskelun taitoja ja käytänteitä sekä tuetaan vertaisoppimiseen. Johdatetaan kohdekielisen kulttuurin tuntemukseen, opiskellaan kielen perusanastoa, -rakenteita sekä ääntämistä ja intonaatiota. Alusta lähtien pyritään käyttämään sähköisiä oppimisalustoja ja totutetaan opiskelija omaehtoiseen opiskeluun. Kurssilla rohkaistaan tuottamaan ensimmäisiä kohdekielisiä suullisia ja kirjallisia tuotoksia. Työtapoina voidaan käyttää parityötä ja yhteistoiminnallisia työtapoja. Kurssilla voidaan käyttää hyväksi eri maiden kansallisten medioiden (kieltenopetukseen tuotettuja ja autenttisia) tasonmukaisia internet-sisältöjä. Opetuksen tukena ja innoittajina voivat toimia seutukunnalla olevat syntyperäiset kohdekielen puhujat, esimerkiksi vaihto-opiskelijat tai muualla asuvat syntyperäiset tai kyseistä kieltä opiskelevat henkilöt, joihin voidaan olla yhteydessä internetin (videoneuvottelu)sovellusten avulla. Voidaan alkaa laatia omaa kohdekielistä (sähköistä) portfolioa, blogia jne.

2. Matkalla maailmassa

Vahvistetaan ääntämistä ja intonaatiota sekä rohkaistaan opiskelijaa ilmaisemaan itseään kohdekielellä sekä kasvokkain että sähköisillä sovelluksilla. Kurssilla tutustutaan kohdekielisen maan matkailukohteisiin ja kulttuuritarjontaan internetissä.

Ääntämistä ja intonaatiota sekä suullista ja kirjallista viestintää harjoitellaan tunnilla, kotona, yksin ja ryhmissä hyödyntäen esimerkiksi puhe- video- ja kirjoitussovelluksia. Opiskelijaa rohkaistaan tutustumaan internetissä tavoitekielisen maan matkailukohteisiin ja kulttuuritarjontaan koskien matkailua ja omia kiinnostuksen kohteita (musiikki, elokuvat, lehdet jne.)

3. Elämän tärkeitä asioita

Kurssilla harjoitellaan edelleen ääntämistä ja intonaatiota. Mahdollisia työtapoja ovat esimerkiksi pari- ja ryhmäkeskustelut opiskelijan kiinnostuksen kohteista, oman harrastuksen/kiinnostuksen kohteen esittelemine suullisesti ja/tai kirjallisesti esimerkiksi esitelmän, videon tai multimediasesityksen avulla. Kurssilla voidaan myös pitää myös sähköistä portfolioblogia, jossa opiskelija kertoo itselle tärkeistä asioista yhdistäen tekstiä kuviin ja videoihin. Lisäksi voidaan tutustua videoblogeihin tai tehdä henkilöhaastattelu. Kurssin aikana voidaan luoda yhteyksiä muiden lukioiden tai yhteistyökoulujen opiskelijoiden välille (esim. videopuhelu, chat, sosiaalinen media).

4. Monenlaista elämää

Kurssilla havainnoidaan omaa ja kohdekielen kulttuuria ja niiden eroja sekä opetellaan kertomaan omasta kulttuurista kohdekielellä. Voidaan hyödyntää erilaisia yhteistyötahoja kohdekielisten kontaktien luomiseksi. Aiheeseen liittyvää sanastoa voidaan kerätä ja harjoitella erilaisten netistä löytyvien sivustojen ja sovellusten avulla. Työvälineenä ja havainnoinnin kohteena voidaan käyttää myös elokuvia, televisio-ohjelmia, verkkolehtiä ja muita medioita. Kirjallista viestintää voidaan harjoitella esimerkiksi kirjoittamalla kortti, sähköpostiviesti, tekstiviesti, nettikommentti. Erilaisia vuorovaikutustilanteita ja sosiaalisia koodeja voidaan harjoitella esimerkiksi dialogien, rooliharjoitusten ja haastatteluiden muodossa.

5. Hyvinvointi ja huolenpito

Kurssin aihepiireihin kuuluvat hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja erilaisiin elämänvaiheisiin liittyvät teemat (esim. urheilu, ravinto, uni, henkinen hyvinvointi, erilaiset riippuvuudet ja sairaudet, ihmissuhteet ja perheunelmat). Opiskelija kehittää kielitaitoaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja harjoittaa mielipiteen ilmaisemisen keinoja. Kurssille soveltuvia työtapoja voivat olla muun muassa blogin pitäminen esimerkiksi terveyteen tai hyvinvointiin liittyvistä aiheista, draamalliset keskusteluharjoitukset (esimerkiksi lääkäriässä käynti, ajanvaraus, roolipelit ihmissuhteisiin liittyvistä teemoista). Kurssilla voidaan hyödyntää netistä löytyviä kurssin aiheisiin sopivia testejä ja kyselyjä sekä kohdekielisiä asiantuntijapalstoja. Kurssille sopivat hyvin myös erilaiset kohdekielellä tehtävät rentoutus- ja liikuntaharjoitukset. Oppiainerajat ylittävää yhteistyötä voidaan tehdä esim. terveystiedon, psykologian, biologian ja liikunnan kanssa.

6. Kulttuuri ja mediat

Kurssilla tutustutaan kohdekulttuurin ilmiöihin esim. musiikkiin, elokuvaan, kirjallisuuteen ja kuvataiteeseen käyttäen monipuolisesti hyödyksi eri medioita. Perehdytään opiskelijoiden kiinnostuksen pohjalta myös esim. ruoka- ja tapakulttuuriin, muotiin, erilaisiin medioihin. Opiskelija harjoittelee myös kotimaansa kulttuurista kertomista esim. pitämällä suullisen esittelyn tai laatimalla kohdekielisen esittelyvideon. Kurssilla voidaan tehdä vierailuja museoon, kirjastoon, elokuvaan tai teatteriin. Aihepiirejä voidaan elävöittää pyytämällä tunneille vierailijoita tai pitämällä yhteyttä netin välityksellä kohdekielisiin nuoriin. Kurssisuorituksiin voivat kuulua myös kirja- tai elokuva-arvostelu, runon tai näytelmän kirjoittaminen, musiikkikappaleen sanoittaminen, musiikkivideon tai lyhytelokuvan laatiminen. Oppiainerajat ylittävää yhteistyötä voidaan tehdä esim. kuvataiteen, musiikin, uskonnon, historian, äidinkielen ja kirjallisuuden sekä liikunnan kanssa.

7. Opiskelu, työ ja tulevaisuus

Kurssilla voidaan käsitellä ammatinvalintaa ja jatko-opintoja opiskelijan omasta näkökulmasta esimerkiksi projektien tai ryhmätöiden muodossa. Opiskelijat voivat jakautua ryhmiin itseään kiinnostavien opintosuuntien mukaan. Mahdollisia kurssin muita aiheita voivat olla ase- ja siviilipalvelus, välivuosi, ulkomailla opiskelu ja työskentely. Kurssilla voidaan laatia CV, työhakemus, itsensä esittely audiovisuaalisesti työnantajalle tai toteuttaa työpaikkahaastattelu. Lisäksi voidaan tehdä kohdekielisiä ammatinvalintatestejä, harjoitella kokouksessa toimimista ja argumentointia. Voidaan myös hyödyntää yritysmaailman kontakteja, esimerkiksi vierailijoiden, yritysvierailuiden tai toimeksiantojen muodossa. Yhteistyötä voidaan tehdä esimerkiksi opinto-ohjauksen kanssa.

8. Yhteinen maapallomme

Mahdollisia käsiteltäviä aiheita voivat olla ympäristöasiat, kierrätys, energian tuotanto ja käyttö, kehitysyhteistyö, konfliktit, kulttuurien välinen erilaisuus ja viestintä sekä muut aiheeseen liittyvät ajankohtaiset ilmiöt. Aiheita voidaan käsitellä sekä henkilökohtaisesta, paikallisesta että globaalista näkökulmasta. Kurssin aikana voidaan toteuttaa pienimuotoinen (etä)projekti esimerkiksi yhdessä kohdekulttuurissa asuvien tai muualla samaa kieltä opiskelevien kanssa. Työskentelyyn voidaan käyttää esimerkiksi blogia, wikiä, YouTubea, kohdekulttuurin radio- ja tv-kanavien ja lehdistön sivuja tai muita interaktiivisia nettiympäristöjä ja videokonferenssisovelluksia. Syvennetään mielipiteen suullisen ja kirjallisen ilmaisemisen taitoja. Yhteistyötä voidaan tehdä esim. biologian, maantieteen, yhteiskuntaopin ja historian kanssa.

SAKSA, B3-KIELI

Hatanpään lukion koulukohtainen syventävä kurssi

SAB311 Abikurssi

Kurssilla valmistaudutaan ylioppilastutkinnon lyhyen saksan kokeeseen monipuolisten kuullun- ja tekstinymmärtämisharjoitusten, rakenteiden ja sanaston kertauksen sekä ainekirjoitusharjoitusten avulla. Kurssin arvioidaan numerolla 4–10. Kurssia ei voi suorittaa itsenäisesti.

Hatanpään lukion koulukohtaiset soveltavat kurssit

SAB310 Kansainvälisen yhteistyön kurssi

Englannin, saksan tai ranskan lukijoilla on mahdollisuus osallistua kansainväliseen yhteistyöhön ja samalla parantaa kielitaitoaan ko. kielissä.

Koulumme on mukana erilaisissa kansainvälisissä yhteistyöprojekteissa aina, kun se on mahdollista.

Opiskelijat pitävät yhteyttä ulkomaisten yhteistyökoulujen opiskelijoiden kanssa eri kanavia käyttäen.

Projektiin osallistujat pääsevät näin tutustumaan erilaisissa oloissa asuviin nuoriin ja heidän elämäänsä.

Projektista riippuen opiskelijat tekevät eri oppiaineiden tunneilla tutkimuksia ja laativat raportteja englanniksi, saksaksi ja/tai ranskaksi sekä toimivat mahdollisten vierailujen aikana Tampereella oppaina ja tulkkeina.

SAB311 Puhekurssi

Saksan puhekurssi on osa kansainvälisyys- ja viestintäkasvatusta. Sen tavoitteena on sekä kehittää opiskelijan taitoa ymmärtää kieltä että hänen puheilmaisuuttaan. Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti erilaisia jokapäiväisen elämän viestintätilanteita. Oppimateriaalina käytetään mm. joukkoviestinten (lehdet, televisio, internet) tarjoamaa autenttista saksankielistä materiaalia. Kurssiin sisältyy yleensä myös vierailuja ja vierailijoita. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä. Kurssia ei voi suorittaa itsenäisesti.

5.6 Matematiikka

5.6.1 Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus

Pakollinen kurssi

MAY1 Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus

Tutustutaan lukiomaiseen matematiikan opiskeluun. Vahvistetaan pohjaa matematiikan opinnoille ja opitaan näkemään matematiikka hyödyllisenä ja käyttökelpoisena välineenä selitettäessä ja hallittaessa erilaisia yhteiskunnan, talouden ja luonnon ilmiöitä.

5.6.2 Matematiikan pitkä oppimäärä

Pakolliset kurssit

MAA2 Polynomifunktiot ja -yhtälöt

Kerrataan ja harjaannutetaan lausekkeiden ja yhtälöiden käsittelyrutiineja. Opitaan eriasteisten polynomiyhtälöiden ja -epäyhtälöiden ratkaisutekniikoita. Tutkitaan funktion käsitettä eri menetelmin.

MAA3 Geometria

Harjoitellaan kuvioihin ja kappaleisiin liittyvien tilanteiden hahmottamista sekä pituuksien, kulmien, pinta-alojen ja tilavuuksien laskemista.

MAA4 Vektorit

Opiskellaan vektorin käsite ja tutustutaan vektorilaskentaan sekä sen soveltamiseen kaksi- ja kolmiulotteisissa koordinaatistoissa. Tutustutaan erilaisiin yhtälöryhmiin.

MAA5 Analyytinen geometria

Yhdistetään geometriaan koordinaatisto. Esitetään geometriset ominaisuudet funktioina ja tarkastellaan niitä laskennallisesti.

MAA6 Derivaatta

Opitaan rationaalifunktion käsite ja tutustutaan sen ominaisuuksiin. Tutustutaan raja-arvon käsitteeseen ja funktion jatkuvuuteen havainnollisesti. Opiskellaan derivointikaavat ja sovelletaan niitä funktion ominaisuuksien tutkimisessa. Ratkaistaan derivaatan avulla ongelmia, joihin liittyy suurin ja pienin arvo.

MAA7 Trigonometriset funktiot

Opitaan trigonometrinen funktioiden jaksollisuus ja tutustutaan trigonometriin perusyhteyksiin ja yksinkertaisiin yhtälöihin. Jatketaan MAA7-kurssin teemaa tutkimalla derivaatan avulla trigonometrinen funktioiden ominaisuuksia.

MAA8 Juuri- ja logaritmifunktiot

Kerrataan potenssi- ja juurilausekkeiden laskutoimituksia. Opiskellaan juuri-, eksponentti- ja logaritmifunktiot ja tutustutaan niiden ominaisuuksiin myös derivaatan avulla. Mallinnetaan matematiikan avulla erilaisissa ilmiöissä tapahtuvaa muutosta.

MAA9 Integraalilaskenta

Opitaan integraalifunktion käsite ja siihen liittyvät integroimiskaavat. Opitaan soveltamaan integraalilaskentaa pinta-alojen ja tilavuuksien laskemiseksi.

MAA10 Todennäköisyys ja tilastot

Tutustutaan diskreetteihin ja jatkuviin jakaumiin ja niiden tunnuslukuihin. Opiskellaan kombinatoriikkaa. Tutustutaan todennäköisyyden käsitteeseen ja sen määrittämiseen laskemalla. Tutkitaan yksinkertaisia todennäköisyysjakaumia.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

MAA11 Lukuteoria ja todistaminen

Opiskellaan logiikan alkeet ja perehdytään erilaisiin todistustehtäviin. Tarkastellaan lukujoukkojen ominaisuuksia. Syvennetään MAA1-kurssilta tuttua lukujonon käsitettä.

MAA12 Algoritmit matematiikassa

Tunnistetaan ja harjoitellaan erilaisia algoritmeja. Opiskellaan algoritmista ajattelua. Ratkotaan algoritmien avulla likimääräismenetelmien käyttöä vaativia ongelmia. Perehdytään polynomien jaollisuuteen ja tekijöihin jakoon. Tutkitaan derivaatan ja pinta-alaintegraalien määrittämistä numeerisesti.

MAA13 Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi

Syvennetään derivaatta- ja integraalikulssien (MAA6–MAA9) teoreettista ja taidollista perustaa. Opiskellaan käänteisfunktion määrittäminen. Opiskellaan raja-arvon käsite lukujonojen yhteydessä.

Hatanpään lukion koulukohtaiset syventävät kurssit

MAA14 Kertauskurssi (voi valita kurssien 1–10 jälkeen)

Kerrataan oppimäärän keskeiset sisällöt ja harjoitellaan opittujen menetelmien monipuolista soveltamista erilaisten ongelmien ratkaisemisessa.

MAA15 Talousmatematiikka (voi valita kurssin 8 jälkeen) (kurssitarjottimessa koodilla MAB6) Ks. MAB6

MAA16 Ylioppilaskirjoituksiin valmentava kurssi (voi valita kurssien 1–10 jälkeen)

Kerrataan oppimäärän keskeiset sisällöt ja harjoitellaan opittujen menetelmien soveltamista vanhoihin ylioppilastehtäviin. Käydään läpi myös syventävien kurssien aihealueita.

Hatanpään lukion koulukohtaiset soveltavat kurssit

MAA17 Algebralliset ja geometriset menetelmät

Kerrataan kurssien MAA1-MAA4 keskeisimmät sisällöt. Opitaan hyödyntämään teknisiä apuvälineitä ongelmien ratkaisussa ja ratkaisujen tarkistamisessa. Kurssilla voi korottaa yhtä kurssiarvosanaansa.

MAA18 Differentiaalilaskennan täydennys (voi valita kurssien 1–8 jälkeen)

Kerrataan kurssien MAA5-MAA8 keskeisimmät sisällöt. Opitaan hyödyntämään teknisiä apuvälineitä ongelmien ratkaisussa ja ratkaisujen tarkistamisessa. Kurssilla voi korottaa yhtä kurssiarvosanaansa.

MAA19 Kansainvälisyyskurssi (voi valita koska vain)

Tehdään johonkin kansainvälisyysteemaan liittyvä projekti.

5.6.3 Matematiikan lyhyt oppimäärä

Pakolliset kurssit

MAB2 Lausekkeet ja yhtälöt

Kurssin tavoitteena on oppia luottamaan omiin matemaattisiin taitoihin. Jokapäiväisten ongelmien ratkaisemisessa käytetään verrannollisuutta, lineaarista riippuvuutta, yhtälöitä ja yhtälöpareja. Opitaan toisen asteen polynomifunktio ja yhtälö.

MAB3 Geometria

Ratkaistaan käytännön ongelmia yhdenmuotoisuuden, suorakulmaisen kolmion geometrian ja koordinaatiston avulla. Vahvistetaan tasokuvioiden ja kolmiulotteisten kappaleiden piirtämistä sekä pinta-alojen ja tilavuuksien määrittämistä.

MAB4 Matemaattisia malleja

Ongelmissa sovelletaan lineaarista ja eksponentiaalista malleja sekä käytetään lukujonoja (matemaattisina malleina). Arvioidaan mallien hyvyttä ja käyttökelpoisuutta. Ratkaistaan potenssi- ja eksponenttiyhtälöitä.

MAB5 Tilastot ja todennäköisyys

Kurssilla käsitellään ja tulkitaan tilastollisia aineistoja diskreettien jakaumien tunnuslukujen, regression ja korrelaation avulla. Lisäksi perehdytään todennäköisyyslaskennan perusteisiin.

MAB6 Talousmatematiikka

Kurssin tavoitteena on oppia ymmärtämään talouselämässä käytettyjä käsitteitä laskennallisesta näkökulmasta. Kurssi antaa valmiuksia oman talouden suunnitteluun sekä tukee yrittäjyyden ja taloustiedon opiskelua.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

MAB7 Matemaattinen analyysi

Tutkitaan funktion muutosnopeutta graafisin ja numeerisin menetelmin. Opetellaan derivaatan käsite muutosnopeuden mittana sekä tutkitaan polynomifunktion kulkua derivaatan avulla. Määritetään sovellusten yhteydessä polynomifunktion suurin ja pienin arvo.

MAB8 Tilastot ja todennäköisyys II

Vahvistetaan tilastojen käsittelytaitoja sekä määritetään tilastollisia tunnuslukuja ja todennäköisyyksiä jatkuvien jakaumien avulla hyödyntäen teknisiä apuvälineitä.

Hatanpään lukion koulukohtaiset syventävät kurssit

MAB9 Kertauskurssi (1–6)

Kerrataan oppimäärän keskeiset sisällöt ja harjaannutaan käyttämään opittuja tietoja ja taitoja monipuolisissa ongelmanratkaisutilanteissa.

MAB10 Algebra (1,3,6) Suoritetaan 2. vuoden keväällä

Syvennetään kaikenlaisten lyhyen matematiikan oppimäärään liittyvien lausekkeiden, yhtälöiden, epäyhtälöiden ja lukujonojen käsittelemisen taitoa kirjoituksia silmällä pitäen, sekä parannetaan laskimen käyttötaitoa.

Hatanpään lukion koulukohtainen soveltava kurssi

MAB19 Kansainvälisyyskurssi (voi valita koska vain)

Tehdään johonkin kansainvälisyysteemaan liittyvä projekti.

5.7 Biologia

Pakolliset kurssit

BI1 Elämä ja evoluutio

Kurssilla perehdytään elämän edellytyksiin ja kaikille eliöille tunnusomaisiin piirteisiin. Kurssilla tutustutaan myös biologian tapaan hankkia ja kuvata tietoa sekä biologiaan osana luonnontieteellistä ajattelua. Keskeinen näkökulma kurssilla on evoluutio ja sen merkityksen ymmärtäminen

BI2 Ekologia ja ympäristö

Kurssin teemoina ovat luonnon toiminta ja merkitys ihmiselle. Kurssilla käsitellään myös luonnon monimuotoisuutta, ihmisen vaikutusta ympäristöön sekä kestäväen tulevaisuuden toteuttamista. Keskeisiä sisältöjä ovat ekosysteemien toiminta, lajien väliset suhteet ja ympäristön muutokset.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

BI3 Solu ja perinnöllisyys

Kurssilla syvennetään ymmärrystä solun toiminnasta ja sen vaikutuksesta yksilön elämään. Sisältöinä ovat esimerkiksi DNA, geeni, perinnöllisyys ja solujen lisääntyminen. Kurssilla käytetään myös kokeellisia työtapoja.

BI4 Ihmisen biologia

Kurssilla perehdytään ihmisen rakenteisiin ja elintoimintoihin. Keskeisiä sisältöjä ovat esimerkiksi hengitys, aistien toiminta, ruuansulatus, lisääntyminen sekä perimän ja ympäristön merkitys ihmisen terveyteen. Kurssilla tarkastellaan ihmiselimistön kykyä sopeutua ja pysyä terveenä.

BI5 Biologian sovellukset

Kurssilla perehdytään biologian erilaisiin sovelluksiin lääketieteessä, teollisuudessa, elintarviketuotannossa ja luonnonvarojen kestäväen kehityksen mukaisessa käytössä. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat geeniteknologian ja mikrobiologian erilaiset sovellukset.

Hatanpään lukion koulukohtaiset soveltavat kurssit

BI6 Tunne oma ympäristösi

Kurssilla perehdytään käytännön tasolla erityisesti Tampereen ja Pirkanmaan ympäristönhoitoon. Kurssin sisällöksi valitaan muutamia suuria teemoja opiskelijoiden omien toivomusten mukaan. Kurssiin liittyy retkeilyä, tutustumiskäyntejä ja asiantuntijoiden vierailuja. Käytännönläheinen kurssi pyrkii vahvistamaan jokaisen omia elämäntapoja ympäristöystävälliseen suuntaan. Retkistä, opintokäynneistä ja vierailuista laaditaan raportit.

BI7 Mikrobiologia

Tavoitteena on tutustua mikrobiologiaan tieteenä ja perehtyä mikrobeihin monipuolisesti sekä ekologisesta, patologisesta ja bioteknologisesta näkökulmasta. Kurssilla viljellään ja tutkitaan mikrobeja. Loppukokeena suoritetaan sovellutustehtävä.

BI8 Ihmisen fysiologia ja anatomia

Kurssilla opiskelija syventää tietojaan ihmisen rakenteesta ja elintoiminnoista. Kurssin tavoitteena on valmentaa lääketieteen, farmasian ja hoitoalan opintoihin pyrkiviä opiskelijoita. Kurssilla tehdään harjoitustehtäviä ja loppukoe.

BI9 Kohti kestävästä kehitystä

Kurssin teemana on kestävä kehitys ja sen tarkastelu sekä ekologisesta, taloudellisesta, kulttuurisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta. Kurssin tavoitteena on toteuttaa jokin hanke, josta on hyötyä paikallisella tai globaalilla tasolla.

BI10 Kasvikurssi

Kurssin tavoitteena on oppia tuntemaan yleisimmät kasvit. Opiskelija tekee digitaalisen kasvion valokuvaamalla itse kesän ja syksyn aikana 80 luonnonvaraista kasvia. Digikasvion kuvista käy ilmi kuvan ottaja, kasvupaikka, päivämäärä ja kasvin suomenkielinen ja tieteellinen nimi sekä heimo. Lopuksi on kasvitentti.

5.8 Maantiede

Pakollinen kurssi

GE1 Maailma muutoksessa

Kurssilla tutustutaan muuttuvaan maailmaan ja alueellisiin ongelmiin geomedian keinoin. Kurssilla käsitellään luonnonriskejä, ympäristöriskejä ja ihmiskunnan riskejä sekä seurataan näihin liittyviä ajankohtaisia tapahtumia ja uutisointia. Kurssilla kerrataan maantieteellistä nimitystä.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

GE2 Sininen planeetta

Kurssilla syvennetään ilma-, vesi- ja kivikehän rakenteen ja toiminnan tuntemusta, esimerkiksi ilmasto ja sää, laattaliikunnot sekä maiseman muodostuminen. Keskeisinä näkökulmina ovat planetaarisuus ja maapallon vyöhykkeisyys.

GE3 Yhteinen maailma

Kurssilla pohditaan ajankohtaisia ihmismaantieteen ilmiöitä kuten väestönkasvu, muuttoliikkeet, kaupungistuminen, luonnonvarat, verkostoituminen sekä kehittyneisyys. Näitä tarkastellaan sekä

maailmanlaajuisesti että paikallisesti. Kurssilla opitaan vaihtoehtoja, joilla edistetään kestävästä tulevaisuudesta.

GE4 Geomedia - tutki, osallistu ja vaikuta

Kurssilla sovelletaan maantieteellisiä tietoja ja taitoja omassa tutkielmassa tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektissa. Keskeisiä näkökulmia kurssilla ovat maailmanlaajuiset kehitystrendit, geomedian, esimerkiksi paikkatiedon, käyttö tutkimuksessa ja vaikuttamisessa sekä osallistuva suunnittelu. Kurssilla tarkastellaan geomedian käyttöä arjessa, työelämässä ja kestävästä tulevaisuudesta toteuttamisessa.

Hatanpään lukion koulukohtainen syventävä kurssi

GE5 Matka maahan tai maailmaan

Kurssin sisältönä on ohjattuna itsenäisenä työnä perehtyä itse valittuun maapallon alueeseen, jonka laajuus vaihtelee yksittäisestä pienestä kunnasta suureen valtioon tai maanosaan. Kurssilla harjoitellaan mahdollisimman monipuolista aluemaantieteellistä tutkimista.

5.9 Fysiikka

Pakollinen kurssi

FY1 Fysiikka luonnontieteenä

Kurssin tavoitteena on ymmärtää fysiikan merkitys yhteiskunnassa ja jatko-opinnoissa sekä tieteellisessä maailmankuvassa. Kurssin keskeisiä asioita ovat kokeellisuus, ilmiöiden mallintaminen graafisesti, voimien vaikutusten ja liikkeen ymmärtäminen.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

FY2 Lämpö

Kurssin tavoitteena on ymmärtää lämpöilmiöitä jokapäiväisessä elämässä. Kurssi antaa valmiuksia seurata ja osallistua energiakeskusteluun yhteiskunnassa. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat työn, energian ja hyötysuhteen käsitteet, lämpöopin systeemin tilanmuuttajat ja olomuodon muutokset.

FY3 Sähkö

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii ymmärtämään, soveltamaan ja tutkimaan kokeellisesti sähköön liittyviä ilmiöitä. Kurssilla tutustutaan mm. yksinkertaisiin tasavirtapiireihin, niissä oleviin komponentteihin sekä sähköstaattiseen vuorovaikutukseen ja sähkökenttään.

FY4 Voima ja liike

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii ymmärtämään, soveltamaan ja tutkimaan kokeellisesti voimaan ja liikkeeseen liittyviä ilmiöitä. Kurssilla käsitellään mekaanisen energian ja liikemäärän säilymlakeja. Kurssilla tarkastellaan mm. suoraviivaista liikettä, Newtonin lakeja, voiman momenttia ja törmäyksiä.

FY5 Jaksollinen liike ja aallot

Kurssilla perehdytään ympyrä- ja värähdysliikkeeseen sekä gravitaatiovuorovaikutukseen. Aaltoliikkeen ominaisuuksiin tutustutaan äänen ilmiöiden, kuten heijastumisen, taittumisen ja interferenssi-ilmiöiden kautta.

FY6 Sähkömagnetismi

Kurssin tavoitteena on sähkömagneettisen induktion ja sähkömagneettisen aaltoliikkeen ominaisuuksien ja merkityksen oppiminen valon ja varauksellisten hiukkasten käyttäytymisen kautta. Kurssilla opitaan muodostamaan jäsennetty käsitys fysikaalisesta ilmiöstä mm. käyttämällä ja arvioimalla erilaisia tietolähteitä.

FY7 Aine ja säteily

Kurssin tavoitteena on ymmärtää hiukkasten ja säteilyn dualistinen luonne, massan ja energian vastaavuus, energian kvantittumisen käsite, ytimen rakenne ja radioaktiivisuus sekä säteilyn lajit, säteilyturvallisuus ja säteilyn hyötykäyttö.

Hatanpään lukion koulukohtaiset syventävät kurssit

FY8 Lukion fysiikan kokonaiskuva (edeltävät opinnot FY1 – FY5)

Kurssilla kerrataan ja kootaan yhteen fysiikan eri osa-alueet ja muodostetaan kokonaiskuva lukion fysiikan sisällöstä. Syvennetään eri osa-alueiden osaamista laskennallisella tasolla.

FY9 Kokeellinen fysiikka

Kurssilla opitaan suunnittelemaan ja tekemään kokeellisia töitä fysiikan eri osa-alueilta. Opitaan tieteellisen raportoinnin periaate. Kurssi sisältää vierailuja tutkimus- tai teollisuuslaitoksiin, jatko-opintopaikkoihin tai asiantuntijaluentoja.

FY10 Sähkön jatko ja elektroniikka (FY 3 oltava käytynä ennen kurssille tuloa)

Kurssilla opitaan mm. ratkaisemaan haarautuvien virtapiirien suureyhtälöryhmiä tietotekniikan avustuksella (tietokoneen laskinohjelmilla, geogebra tms.) ja tutkitaan mittaamalla sähköön liittyviä ilmiöitä. Lasketaan sähköön liittyviä laskuja. Lisäksi tutustutaan elektronisten piirien peruskomponentteihin ja tutkitaan niiden toimintaa.

FY11 Mekaniikan jatko (FY 4 oltava käytynä ennen kurssille tuloa)

Kurssilla opiskellaan voiman vaikutusta kappaleen liikkeeseen, heittoliikettä, kappaleiden kaksiulotteisia törmäyksiä, kappaleen tasapainoehtoja ja pyörimisliikettä.

5.10 Kemia

Pakollinen kurssi

KE1 Kemiaa kaikkialla

Kurssilla perehdytään aineiden kemialliseen rakenteeseen, rakenteen esittämiseen kemian kielellä ja aineiden ominaisuuksien päättelyyn rakenteen avulla. Aineiden ominaisuuksia tutkitaan kokeellisesti ja erilaisia tietolähteitä käyttäen. Kurssi antaa valmiuksia soveltaa tietoa ympäröivän maailman ilmiöihin ja herättää kiinnostusta alan jatko-opintoihin.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

KE2 Ihmisen ja elinympäristön kemiaa

Kurssilla perehdytään elinympäristön orgaanisten yhdisteiden rakenteisiin ja ominaisuuksiin ja tutustutaan kemian peruslaskentaan. Yhdisteiden rakenteita tutkitaan kokeellisilla menetelmillä ja eri tavoin mallintaen. Kurssilla korostetaan orgaanisten yhdisteiden merkitystä elämän perustana sekä niiden teollista käyttöä.

KE3 Reaktiot ja energia

Kurssilla perehdytään aineiden reaktioihin ja niissä tapahtuviin energiamuutoksiin. Reaktioiden käsittelyssä keskeisiä asioita ovat reaktioyhtälöiden kirjoittaminen, laskennallinen käsitteleminen ja kokeellinen havainnointi. Keskeistä on ymmärtää aineen ja energian häviämättömyyden merkitys kemiassa.

KE4 Materiaalit ja teknologia

Kurssi käsittelee materiaalikemian ja sähkökemian perusteita. Metalleihin, sähkökemian sovelluksiin ja polymeereihin tutustutaan teoriassa ja käytännössä. Kurssin aikana tehdään omia tutkimusprojekteja hyödyntäen tieto- ja viestintäteknikkaa. Kurssi luo perustan ymmärtää eri materiaalien merkitys nyky-yhteiskunnassa.

KE5 Reaktiot ja tasapaino

Kurssi käsittelee kemiallista tasapainoa ja reaktionopeutta. Perehdytään tärkeimpiin tasapainoreaktioihin, mm. happo-emästasapainoihin, niiden laskennalliseen ja graafiseen käsittelyyn sekä tasapainotilan säätelyyn. Kurssilla vahvistetaan kemian laskutaitoja.

Hatanpään lukion koulukohtaiset syventävät kurssit

KE6 Kokeellinen kemia

Kurssilla tehdään erilaisia kemiaan liittyviä kvalitatiivisia ja kvantitatiivisia määrittäyksiä. Kurssi arvioidaan opiskelijan tekemien töiden ja niihin liittyvien työselostuksien perusteella. Kurssi arvioidaan numeroilla.

KE7 Lukion kemian kokonaiskuva

Kurssilla muodostetaan kokonaiskuva kemian eri osa-alueista ja kerrataan pakollisen ja syventävän aineksen oppisisältöjä. Kurssi arvioidaan numeroilla.

5.11 Filosofia

Pakolliset kurssit

FI1 Johdatus filosofiseen ajatteluun

Kurssilla otetaan selvää, mitä filosofia ja filosofiset kysymykset ovat. Keskiössä kurssilla ovat ajattelun taidot: kriittisyys, käsitteellisyys, taitava argumentointi ja pätevä päättely. Näitä taitoja harjoitellaan niin suullisesti kuin kirjallisestikin. Lisäksi tutustutaan tietoon ja olemassaoloon liittyviin filosofian peruskysymyksiin sekä tiedon luonteeseen lukion eri oppiaineissa.

FI2 Etiikka

Kurssilla perehdytään etiikan keskeisiin käsitteisiin, kysymyksiin ja teorioihin. Opiskelija tutustuu esimerkiksi hyve-, seuraus-, sopimus-, oikeus- ja velvollisuusetiikan perusteisiin sekä soveltavaan etiikkaan, esimerkiksi eläimiä ja ympäristöä koskeviin eettisiin kysymyksiin. Tavoitteena on oppia jäsentämään ja perustelemaan omia elämänvalintoja ja elämän merkityksellisyyttä filosofisen etiikan avulla.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

FI3 Yhteiskuntafilosofia

Kurssilla tarkastelussa ovat yhteiskuntafilosofian keskeiset käsitteet ja suuntauksat, esimerkiksi kysymykset yksilön ja yhteisön suhteesta, oikeudenmukaisuudesta, vallasta, demokratiasta, taloudesta ja hyvinvoinnista, vapaudesta sekä tasa-arvosta. Kurssilla tutustutaan poliittisiin ihanteisiin ja aatteisiin niin kansallisesta kuin globaalistakin näkökulmasta. Perehdytään sukupuoleen, informaatioteknologiaan, kulttuurien kohtaamiseen ja kestävään tulevaisuuteen yhteiskuntafilosofian näkökulmasta. Tavoitteena on oppia soveltamaan opittua ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

FI4 Tieto, tiede ja todellisuus

Kurssilla syvennyttään metafysiikan ja tietoteorian peruskysymyksiin: opitaan hahmottamaan ja arvioimaan erilaisia käsityksiä olemassaolosta, todellisuudesta, totuudesta, ja tiedosta. Tutustutaan tieteenfilosofian perusteisiin sekä tieteellisen tutkimuksen luonteeseen ja menetelmiin ja opitaan soveltamaan tietoa lukion eri oppiaineisiin.

Hatanpään lukion koulukohtaiset syventävät kurssit

FI5 Filosofian kertauskurssi (suositellaan 3. vuonna ennen ylioppilaskirjoituksia)

Valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin tekemällä pienryhmissä ja yksin vanhoja filosofian ylioppilaskoetehtäviä. Kerrataan kurssien FI1-FI4 keskeisiä sisältöjä. Kurssi arvioidaan osallistumisaktiivisuuden perusteella suoritusmerkinnällä.

5.12 Psykologia

Pakollinen kurssi

PS1 Psyykkinen toiminta ja oppiminen

Psykologian ensimmäinen kurssi johdattaa psykologiaan tieteenä. Ihmisen toimintaa tarkastellaan biologisten, psyykkisten ja sosiaalisten tekijöiden kokonaisuutena. Keskeisiä teemoja ovat oppimisen taidot ja psyykkinen hyvinvointi.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

PS2 Kehittyvä ihminen

Kurssilla perehdytään yksilön kehitykseen elämänkaaren aikana sekä kehitykseen vaikuttaviin tekijöihin erityisesti lapsuudessa ja nuoruudessa. Kurssi tarjoaa monipuolisia välineitä eri-ikäisten ihmisten ja oman elämän ymmärtämiseen.

PS3 Tietoa käsittelevä ihminen

Kurssilla tarkastellaan aivotoiminnan yhteyttä psyykkisiin ilmiöihin. Tarkkaavaisuuden, havaitsemisen ja muistin toiminnan periaatteet tulevat tutuiksi. Kykyä tunnistaa ja hallita taitavaan tiedonkäsittelyyn vaikuttavia tekijöitä kehitetään.

PS4 Tunteet, psyykkinen hyvinvointi ja mielenterveys

Keskeisiä teemoja ovat tunteet, stressi, kriisit, uni sekä mielenterveys ja sen häiriöt. Itseymmärryksen kasvun myötä elämänhallinnan taitosi kehittyvät. Kehität taitojasi toimia hyvinvointia edistävällä tavalla sosiaalisessa ympäristössäsi.

PS5 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Opit ymmärtämään yksilöiden välisiä eroja persoonallisuuden piirteissä, lahjakkuudessa ja älykkyydessä. Tutustut näiden ilmiöiden tutkimukseen. Harjaannut tarkastelemaan yksilön toimintaa persoonallisuuden, tilannetekijöiden ja kulttuurin vuorovaikutuksen näkökulmista.

Hatanpään lukion koulukohtaiset syventävät kurssit

PS6 Sosiaalipsykologia

Sosiaalipsykologian kurssilla tutustutaan ihmisten keskinäistä vuorovaikutusta tutkivan tieteenalan keskeisiin käsitteisiin ja tutkimustuloksiin, joiden avulla on helpompaa ymmärtää itseä ja muita ryhmien ja laajempien yhteisöjen jäsenenä. Kurssilla käsitellään kiintymys- ja vuorovaikutussuhteen syntyyn vaikuttavia tekijöitä, erilaisia ryhmäilmiöitä, kuten ryhmiin liittymistä, ryhmän vuorovaikutussuhteita, valtarakenteita, rooleja ja sosiaalisen vaikuttamisen keinoja. Kurssi arvioidaan numerolla, joka voi vaikuttaa päättöarvosteluun korottavasti. Kurssi ei edellytä muiden psykologian kurssien opiskelua.

PS7 Ihmissuhdetaidot

Kurssilla tutustutaan ihmisen elämänkaaren eri vaiheisiin ja pyritään kehittämään opiskelijan itsetuntemusta ja vuorovaikutustaitoja erilaisten rooli- ja sosiodraamaharjoitusten avulla. Tiedollisen pohjan kurssille antaa sosiaali- ja kehityspsykologinen tutkimusaineisto. Kurssiin osallistuvien enimmäismäärä voi olla 20 opiskelijaa/kurssi. Osa kurssista voidaan ryhmän päätöksellä suorittaa leirimuotoisena. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä, ja jokainen osallistuja saa myös erillisen todistuksen, jota hän voi hyödyntää vaikkapa kesätyöpaikan haussa. Kurssi ei edellytä muiden psykologian kurssien suorittamista.

PS8 Kertauskurssi

Kurssi valmentaa psykologian ylioppilaskokeeseen. Tavoitteena on psykologian keskeisten oppisisältöjen kertaaminen ja tiedon soveltamisen harjoittelu. Erityistä huomiota kiinnitetään esseevastaustekniikkaan ja sähköiseen ylioppilaskokeeseen valmistautumiseen.

5.13 Historia

Pakolliset kurssit

HI1 Ihminen ympäristön ja yhteiskuntien muutoksessa

Kurssilla perehdytään ihmisen ja ympäristön väliseen vuorovaikutukseen, väestökehitykseen, globaalin talouden ja tekniikan kehitykseen pyyntikulttuurista nykypäivään. Kurssilla harjoitellaan historiallisten lähteiden käyttöä ja tiedon tuottamista.

HI2 Kansainväliset suhteet

Kurssilla tarkastellaan kansainvälisen politiikan ilmiöitä ja valtasuhteiden muutoksia analysoiden niitä ideologisten ja taloudellisten mallien näkökulmista 1900-luvun alusta nykypäivään. Kurssilla harjoitellaan monipuolisten tietolähteiden hyödyntämistä sekä tiedonvälitykseen liittyvää kriittistä arviointia eri aikoina.

HI3 Itsenäisen Suomen historia

Kurssin tarkoituksena on analysoida Suomen historian keskeisiä muutosprosesseja ja kehityslinjoja autonomian ajan loppupuolelta nykyaikaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat Suomen valtiollisen ja kansainvälisen aseman kehittyminen, muutoksiin liittyvät kriisit, siirtyminen sääty-yhteiskunnasta kansalaisyhteiskuntaan sekä poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset murrokset. Kurssilla perehdytään Suomen historian muuttuviin tulkintoihin ja historiallisen tiedon käyttöön.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

HI4 Eurooppalaisen maailmankuvan kehitys

Kurssilla perehdytään Euroopan kulttuurihistoriaan tutustumalla eurooppalaisen ajattelun, maailmankuvan ja sivistyksen kehitykseen antiikista nykypäivään. Keskeisiä teemoja ovat taiteen ja tieteen kehitys. Tavoitteena on myös ymmärtää tärkeimpien aatteiden merkitys historiassa ja nykypäivänä.

HI5 Ruotsin itämaasta Suomeksi

Kurssi tarkastelee Suomen historiaa esihistoriasta autonomian aikaan osana Itämeren alueen historiaa. Yhteiskunnan, talouden ja ympäristön ohella kurssilla tutustutaan tavallisen ihmisen arkeen ja elämäntapaan. Lisäksi kurssilla huomioidaan oman lähialueen historia ja perehdytään erilaisiin tutkimusmenetelmiin.

HI6 Maailman kulttuurit kohtaavat

Kurssilla perehdytään kulttuurin käsitteeseen sekä Euroopan ulkopuolisten maanosien historiaan. Kurssilla käsitellään kulttuurieroja, tätä koskevan ajattelun muuttumista ja kulttuurien kohtaamista eri aikoina. Kulttuuri ymmärretään kurssilla laajasti ihmisen elämisen tapana.

Hatanpään lukion koulukohtaiset soveltavat kurssit

HI7 Maailma nyt (suositellaan ennen yo-kirjoituksia)

Perehdytään lähihistorian ja oman aikamme kotimaisiin ja kansainvälisiin ilmiöihin. Valmistaudutaan historian osalta ainereaaliin.

HI8 Tampereen kaupunkihistoria

Tutkielmakurssi, jossa tutustutaan Tampereen historiaan. Sopimuksen mukaan museotehtäviä, tiedonhaku- ja tutkimustehtäviä sekä valokuvaus- ja videointitehtäviä. Kurssilla voi tutustua esimerkiksi ihmisten arkeen eri aikakausilla, teollisuuden ja työnteon historiaan sekä eri rakennusten ja kaupunginosien historiaan.

HI9 Historia kirjallisuudessa ja elokuvissa – faktaa vai fiktiota

Tutkielmakurssi, jossa tutustutaan historian käyttöön kirjallisuudessa ja elokuvissa: Miten historiaa on kuvattu sekä fiktion että dokumenttikerronnan keinoin. Onko elokuvissa ja TV-sarjoissa kerrottu historia erilaista kuin historiankirjojen historia? Millaisilta eri aikakaudet näyttävät vaikkapa kaunokirjallisuuden kautta? Kurssin voi suorittaa yksin tai ryhmätyönä. Lopputyöhön kuuluu sopimuksen mukaan esseitä, ryhmäkeskusteluja, blogitekstiä tai vlogi.

5.14 Yhteiskuntaoppi

Pakolliset kurssit

YH1 Suomalainen yhteiskunta

Kurssin tavoitteena on oppia tuntemaan Suomen yhteiskuntajärjestelmä, sen toimintatavat sekä omat vaikutus- ja osallistumismahdollisuudet. Kurssilla harjaannutaan yhteiskunnallisen tiedon ja keskustelun seurantaan ja kriittiseen arviointiin.

YH2 Taloustieto

Kurssi johdattaa ymmärtämään talouden toimintaperiaatteita ja ajankohtaista talouspoliittista keskustelua. Se käsittelee asioita kansalaisten, yritysten ja valtioiden näkökulmasta. Teemoina ovat mm. julkistalouden toiminta, työn tekeminen ja yrittäminen sekä kestävä kehitys.

YH3 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

Kurssilla perehdytään Euroopan yhdentymiseen ja globalisoituvaan maailmaan. Opiskelija oppii arvioimaan kansainvälisten ilmiöiden merkitystä yksilön ja yhteiskunnan kannalta. Kurssilla tutkitaan ja opitaan arvioimaan eurooppalaisuuteen, Euroopan unioniin, globalisaatioon ja turvallisuuteen liittyvää ajankohtaista tietoa.

Valtakunnallinen syventävä kurssi

YH4 Kansalaisen lakitieto

Kurssin tavoitteena on oppia tuntemaan Suomen oikeusjärjestys, tuomioistuinlaitoksen toiminta sekä omat oikeudet, edut ja velvollisuudet kansalaisena, työntekijänä ja kuluttajana. Kurssilla paneudutaan arkielämän keskeisempien oikeusasioiden hoitamiseen.

Hatanpään lukion koulukohtaiset soveltavat kurssit

YH5 Oppilaskuntatoiminta

Oppilaskuntatoiminnan tarkoituksena on kasvattaa opiskelijoita osallistuviksi, vastuuta kantaviksi ja kriittisiksi kansalaisiksi. Se tarkoittaa osallistumista koulun oppilaskunnan toimintaan ja vaikuttamista siinä sekä mahdollisesti sen kautta osallistumista yhteiskunnan eri alueiden vaikuttamiseen. Kurssi arvioidaan suorituserkinnällä ja sen hyväksymisestä päättää koulun rehtori oppilaskunnan ohjaajan esityksestä. Kurssimerkintä edellyttää aktiivista toimimista vähintään lukuvuoden ajan oppilaskunnan hallituksessa tai muissa keskeisissä oppilaskuntatehtävissä.

YH6 Tehdään politiikkaa

Syvennetään tietämystä yhteiskunnallisen vaikuttamisen eri muodoista: sovinnainen vaikuttaminen (esimerkiksi puolueet, osallistuminen vaaleihin, luottamustehtävät, etujärjestöjen toiminta, kansanäänestykset) ja epäsovinnainen vaikuttaminen (muun muassa yleisönosastokirjoitukset, ostoboikotit,

suora vaikuttaminen päättäjiin). Kurssin arviontiperusteina on aktiivinen osallistuminen oppitunneille sekä annettujen harjoitustehtävien tekeminen.

YH7 Abikurssi (suositellaan 2. tai 3. vuonna ennen kirjoituksia)

Valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin. Kerrataan yhteiskuntaopin kurssien keskeistä ainesta ja harjoitellaan vastaamaan ylioppilaskokeeseen. Kurssin aikana tehdään yksin ja pienryhmissä vanhoja ylioppilastehtäviä kursseista YH1-YH4.

5.15 Uskonto, Evankelis-luterilainen uskonto

Pakolliset kurssit

UE1 Uskonto ilmiönä - kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä

Kurssilla käsitellään uskontoa ilmiönä uskontotieteen näkökulmasta. Kurssilla tarkastellaan katsomusten yleismaailmallista luonnetta ja vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Kurssilla tutustutaan kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin keskeisiin piirteisiin, uskontojen yhteisiin juuriin ja niihin liittyviin ajankohtaisiin kysymyksiin.

UE2 Maailmanlaajuinen kristinuskko

Kurssilla tutustutaan kristinuskon syntyyn ja sen jakautumiseen eri kirkkokunniksi. Kurssilla perehdytään kristinuskon moninaiisiin ilmenemismuotoihin sekä erilaisten kristillisten suuntausten vaikutukseen sekä yhteiskuntaan että kulttuuriin historiallisesti ja nykypäivänä.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

UE3 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Kurssilla syvennytään Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin, kuten esimerkiksi hindulaisuuteen, buddhalaisuuteen, kungfutselaisuuteen, taolaisuuteen ja shintolaisuuteen sekä luonnonuskontojen keskeisiin piirteisiin. Kurssilla tarkastellaan uskontojen vaikutusta yhteiskuntaan ja kulttuuriin sekä niiden ilmenemistä länsimaissa.

UE4 Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa

Kurssilla tutustutaan monipuolisesti erilaisten katsomusten vaikutukseen suomalaisessa kulttuurissa, yhteiskunnassa ja yksilöiden elämässä. Kurssin tavoitteena on tutustuttaa opiskelija uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden moninaiisiin muotoihin Suomessa esimerkiksi vierailuiden kautta.

UE5 Uskonnot tieteessä, taiteessa ja populaarikulttuurissa

Kurssilla syvennytään monitieteellisesti uskontojen vaikutukseen sekä tieteessä, taiteessa että populaarikulttuurissa. Kurssilla perehdytään esimerkiksi uskonnon tieteelliseen tutkimukseen, uskonnon ja taiteen väliseen suhteeseen ja uskonnon ilmenemiseen populaarikulttuurissa.

UE6 Uskonnot ja media

Kurssilla käsitellään uskonnon ja median suhdetta monipuolisesti eri näkökulmista. Kurssilla syvennytään esimerkiksi uskonnon vaikutukseen mediassa, ja median vaikutukseen uskonnoissa. Kurssilla harjoitellaan myös uskontoon liittyvän mediasisällön tuottamista tai media-analyysin tekemistä.

5.16 Elämänkatsomustieto

Pakolliset kurssit

ET1 Maailmankatsomus ja kriittinen ajattelu

Kurssilla kartoitetaan maailmankatsomuksen, elämänkatsomuksen ja maailmankuvan käsitteet sekä niiden keskinäiset suhteet. Tutustutaan uskonnollisiin ja ei-uskonnollisiin maailmankatsomuksiin ja maailmankuviin sekä elämäntapoihin. Pohditaan, miten maailmankuviin pyritään vaikuttamaan esimerkiksi koulun, median, taiteen, tieteen ja uskontojen kautta. Kurssilla kartoitetaan ihmisten ajattelua sekä ajattelun vääristymiä, jotka vaikuttavat maailmankuvaan ja saattavat johtaa kriittittömään päättelyyn.

ET2 Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä

Kurssilla tarkastellaan omia ja muiden ihmisten käsityksiä ihmisestä ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Hahmotetaan oman identiteetin osatekijöitä sekä pohditaan niiden merkitystä itselle. Kurssin aikana kehitetään elämänkatsomuksen ja identiteetin ilmaisemista muita kunnioittaen. Pohditaan omia käsityksiä hyvästä elämästä, ihmisoikeuksien sitovuudesta ja merkityksestä.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

ET3 Yksilö ja yhteisö

Kurssilla tarkastellaan ihmistä sosiaalisena toimijana. Käsitellään poliittisen ja taloudellisen vallan muotoja, länsimaisen yhteiskunnan erityispiirteitä ja niiden merkitystä yksilölle. Perehdytään syvällisesti ihmisoikeuksiin, ihmisoikeusloukkauksiin, globaaliin oikeudenmukaisuuteen ja kestävään kehitykseen.

ET4 Kulttuurit katsomuksen muovaajana

Kurssilla tutustutaan kulttuurien kehitykseen ja kulttuuriseen vuorovaikutukseen. Pohditaan kulttuuriperintöä ja kulttuurin vaikutusta identiteetille ja maailmankatsomukselle. Syvennytään suomalaisen kulttuurin monimuotoisuuteen ja vähemmistökuulttuureihin sekä tarkastellaan rasismia ja siihen liittyviä ilmiöitä.

ET5 Katsomusten maailma

Kurssilla perehdytään maailmanuskontojen sekä erilaisten uskonnottomien katsomusten syntyyn ja historiaan. Opitaan ymmärtämään maailmassa vaikuttavien erilaisten uskonnollisten ja sekulaarien maailmankatsomusten vaikutusta yhteiskuntaan. Kurssilla tutustutaan maailmankatsomuksiin, joista ihmiset ammentavat elämälleen sisältöä ja merkitystä.

ET6 Teknologia, maailmankatsomukset ja ihmiskunnan tulevaisuus

Kurssilla tutustutaan ihmiskunnan kehitystä selittäviin tekijöihin ja sen vaikutuksiin. Pohditaan tieteen ja teknologian roolia nyky-yhteiskunnan rakentajana ja tulevaisuuden mahdollistajana. Perehdytään erilaisiin utopioihin ja dystopioihin sekä tulevaisuuden tutkimukseen. Opitaan arvioimaan oman toiminnan merkitystä tulevaisuudelle.

5.17 Terveystieto

Pakollinen kurssi

TE1 Terveysten perusteet

Kurssin tavoitteena on ymmärtää terveyteen, sairauksiin ja terveyskäyttäytymiseen ja sen muutoksiin liittyviä tekijöitä yksilön, yhteisön, yhteiskunnan ja globaalilla tasolla. Opiskelijaa tuetaan tunnistamaan ja ymmärtämään syvemmin terveyttä, sairauksia ja terveystottumuksia sekä niihin liittyviä malleja ja teorioita.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

TE2 Ihminen, ympäristö ja terveys

Kurssin tavoitteena on ymmärtää perimään ja ympäristöön liittyvien tekijöiden yhteyksiä ja vaikutuksia terveyteen ja toimintakykyyn. Ympäristöä tarkastellaan laajasti mm. psykososiaalisen, rakennetun ja luonnonympäristön näkökulmista. Sosiaalisen kestävyuden näkökulma korostuu kaikissa kurssin teemoissa. Sosiaalinen kestävyys tarkoittaa muun muassa oikeudenmukaisuutta, erilaisuuden hyväksymistä, tasa-arvon toteutumista ja turvallisuutta.

TE3 Terveyttä tutkimassa

Kurssilla perehdytään terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn historian kehityslinjoihin, terveyden tutkimiseen, kriittiseen lukutaitoon ja terveysosaamisen soveltamiseen. Terveysosaamista tarkastellaan aktiivisen kansalaisen näkökulmasta lähiympäristöissä ja yhteiskunnassa sekä miten terveyden edistämistä ja sairauksien ehkäisyä on pyritty maailmanlaajuisesti kehittämään.

Hatanpään lukion koulukohtaiset syventävät kurssit

TE4 Ensiapua muille ja itselle

Kurssin pohjana on Punaisen Ristin ensiapuopas: teoriaa ja käytännön harjoituksia ensiavussa. Lisäksi perehdytään maailman terveystilanteeseen ja matkailijan terveyteen liittyviin aiheisiin. Kurssin loppuksi pidetään kertauskoe. Kurssin voi myös suorittaa käymällä SPR:n EA1- (ja) EA2-kurssit ja tekemällä loppukertauskokeen.

TE5 Terveystiedon kertauskurssi

Kurssin tavoitteena on valmentaa opiskelija terveystiedon ainereaalien ylioppilaskokeeseen kerraten valtakunnallisten pakollisten ja syventävien kurssien keskeiset sisällöt ja tutustuen ylioppilaskokeen tehtävyytyyppeihin.

5.18 Liikunta

Pakolliset kurssit

LI1 Energiaa liikunnasta

Kurssilla opiskelija harjaannuttaa monipuolisesti liikuntataitojaan, fyysisiä ominaisuuksiaan ja kehollista ilmaisuaan soveltaen niitä eri liikuntamuotoihin ja -ympäristöihin. Opiskelija ja saa kokemuksia yhdessä liikkumisesta reilun pelin hengessä.

LI2 Aktiivinen elämäntapa

Kurssin tavoitteena on ohjata ja kannustaa opiskelijaa liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen sekä riittävän päivittäisen fyysisen aktiivisuuden saavuttamiseen. Keskeisiä sisältöjä ovat fyysisten ominaisuuksien arviointi, hengitys- ja verenkiertoelimistöä kuormittava liikunta, lihaskuntoharjoittelu ja keuhonhuolto.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

LI3 Terveyttä liikkuen

Kurssin tavoitteena on syventää fyysiseen toimintakykyyn liittyviä tietoja ja taitoja. Kurssilla laaditaan (henkilökohtainen) liikuntaohjelma, joka toteutetaan mahdollisuuksien mukaan liikuntateknologiaa apuna käyttäen.

LI4 Yhdessä liikkuen

Kurssin tavoitteena on edistää opiskelijaryhmän yhteistoimintaa ja aktiivista osallisuutta. Sisältönä voi olla projektiluontoinen kokonaisuus tai muu yhdessä toteutettava liikunta.

LI5 Hyvinvointia liikkuen

Kurssin tavoitteena on tukea opiskelijan psyykkistä jaksamista ja lisätä opiskeluvireyttä rentouttavien ja elämyksellisten liikuntakokemusten kautta.

Hatanpään lukion koulukohtaiset soveltavat kurssit

LI6 - LI9 Palloilu ja lajiharjoittelu

Palloilulajien kehitystä tukevaa liikuntaa ja oman lajin harjoittelua. Keskeisenä tavoitteena on pelitaidon kehittäminen joukkuepelaamisen, taktisen ajattelun ja yhteistyökyvyn kautta. Osan tunneista voi käyttää oman kilpalajinsa harjoitteluun.

LI10 Kesäretkeily

Opiskelijakeskeisesti suunniteltavan kurssin kohde ja sisältö päätetään yhdessä opettajan kanssa, ja kurssi toteutetaan pidennettynä viikonloppuna syyslukukauden alussa. Opiskelijat maksavat kustannukset.

Tarkoitettu 1. ja 2. vuoden opiskelijoille.

LI11 Talviretkeily

Hiihtoa ja laskettelua. Kurssin kohde on jokin Lapin hiihtokeskuksista tai Ruotsin Åre. Toteutus 5-7 päivän pituisena kurssina kevätlukukaudella. Opiskelijat maksavat kustannukset. Tarkoitettu 1. ja 2. vuoden opiskelijoille.

LI12 Liikunnan projektikurssi

Projektikurssin voi suorittaa osallistumalla koulun edustustehtäviin koulujenvälisissä turnauksissa sekä pelejä edeltäviin harjoituksiin.

LI13 Mailapelikurssi

Mailapelitaitojen harjoittelua. Lajeina pesäpallo, tennis, sulkapallo, salibandy, pöytätennis, golf, squash, lacrosse ja niihin liittyvät viitepelit. Kurssilla tutustutaan näihin lajeihin laajasti pelaten sekä taitoa, taktiikkaa ja sääntöjä opiskellen.

LI14 Tanssi ja kehonhuolto

Tavoitteena on tutustua tanssiin taiteena ja ilmaisukeinona sekä parannetaan kehonhallintaa. Kurssilla tutustutaan eri tanssityyleihin: jazz, moderni/nykytanssi, hip hop, street, latinotansseja, afrotanssi, rokki ja rivotanssi, team-dance, tankotanssi, kansantanssi kurssilaisten valinnan mukaan. Lisäksi harjoitellaan lihaskuntoa sekä venytellään ja rentoudutaan. Kurssille osallistuminen ei edellytä aikaisempaa tanssikokemusta.

LI15 Vanhat tanssit

Tutustutaan vanhoihin salonki- ja juhlatansseihin. Vanhojen päivän tilaisuudet ovat osa kurssia, ja niihin osallistuminen kuuluu kurssisuoritukseen.

LI16 Lasten liikunnanohjauskurssi

Tavoitteena on oppia liikunnanohjauksen teorian ja käytännön perusteita. Kurssi muodostuu teorialunneista sekä käytännön harjoittelusta. Kurssilla tehdään yhteistyötä Tampereen kaupungin päiväkotiryhmien kanssa. Kurssilla suoritetaan Lasten liikuntaleikkikouluohjaajan -koulutus yhteistyössä Hämeen Liikunta ja Urheilun kanssa. Opiskelija maksaa kurssimateriaalimaksun.

LI17 Liikeilmaisu ja tanssi-improvisaatio

Tutustutaan omaan kehoon liikeharjoitusten ja improvisaation avulla. Opetellaan tuottamaan ja lukemaan kehon sanatonta viestintää ja harjoitellaan luottamusta omaan kehoon ja sen ilmaisuvoimaan. Hyödynnetään myös akrobatiaa, stunt-temppuja sekä miimiharjoituksia.

Pohditaan liikkeen merkitystä arkipäivässä ja näyttämöilmaisussa. Tutustutaan tanssiin osana teatteria sekä etsitään persoonallisia ja yksilöllisiä tapoja tuoda liikettä ja tanssia näyttämöteoksiin.

Suoritustapa: aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn ja oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

LI18 Musikaalitanssi

Kurssilla tehdään ja toteutetaan esim. musikaaliprojekteihin koreografisia ratkaisuja tanssin ja liikeilmaisun kautta.

Hatanpään lukion koulukohtaiset syventävät kurssit:

LI19-LI26 Urheiluvalmennus

Urheiluvalmennuksen yleiset tavoitteet

- Opiskelija saa mahdollisuuden kehittyä urheilijana sekä suorittaa lukio-opinnot ja ylioppilastutkinnon.
- Opiskelija ymmärtää systemaattisen harjoittelun periaatteet ja sitoutuu määrätietoiseen harjoitteluun.
- Opiskelija omaksuu urheilullisen elämäntavan ja oikeat elämänhallintataidot, jota kautta hän ymmärtää harjoittelun, levon ja ravinnon merkityksen omassa kehitymisessään.
- Valmennus luo kannustavan ja kehitysmuotoisen ilmapiirin, jossa opiskelija säilyttää mielenkiintonsa urheiluun teemalla laadukkaasti ja hyvin.

Kurssin suorittaminen ja arviointi

Urheiluvalmennuksen kurssille voivat osallistua urheiluakatemiastatuksen saaneet opiskelijat. Kurssi suoritetaan osallistumalla aktiivisesti Tampereen urheiluakatemian järjestämään oman lajin aamuvalmennukseen. Yksi kurssisuoritus koostuu 18 aamuvalmennuskerrasta. Lukio-opiskelun aikana voi saada korkeintaan kahdeksan kurssia.

Valmentaja kuittaa allekirjoituksellaan opiskelijan osallistumisen aamuvalmennukseen. Opiskelija toimittaa valmentajan allekirjoittaman harjoituspäiväkirjan lukiolle ja lukio laittaa kurssimerkinnän opiskelijalle oman käytäntönsä mukaisesti.

Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä.

LILD4 Liikunnan lukiodiplomi

Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa valtakunnallinen lukion liikuntadiplomi, joka on jatko-opintoihin pisteitä antava liikunnan päättötyö. Liikuntadiplomin edellytyksenä on vähintään 5 liikuntakurssia suoritettuna.

5.19 Musiikki

Pakolliset kurssit

MU1 Musiikki ja minä

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija löytää oman tapansa toimia musiikin alueella. Omakohtaisen musiikkisuhteen kautta opiskelija ymmärtää musiikin merkityksiä elämässä ja ihmisen välisessä vuorovaikutuksessa. Kurssilla opiskelija musisoi, syventää omaa osaamistaan ja pohtii asemaansa musiikin kuuntelijana, tulkitsijana, tekijänä ja kulttuuripalvelujen käyttäjänä.

MU2 Moniääninen Suomi

Kurssilla opiskellaan suomalaista musiikkia ja erilaisia Suomessa esiintyviä musiikkikulttuureja. Opiskelussa käytetään monipuolisia työtapoja, erityisesti musisointia ja kuuntelua. Musisoitaessa kiinnitetään huomiota oman taiteellisen ilmaisun sekä kuuntelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen. Ohjelmistoon valitaan eri musiikinlajeja populaari- ja taidemusiikista perinnesäntämusiikkiin.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

MU3 Ovet auki musiikille

Kurssilla opiskelija oppii tuntemaan erilaisia musiikkikulttuureja sekä ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuutta. Kurssilla tutustutaan syvällisesti joihinkin musiikinlajeihin tai -kulttuureihin laulaen, soittaen ja kuunnellen. Opiskelija kehittää musisointi- ja kuuntelutaitojaan sekä taitojaan hankkia ja käsitellä tietoa.

MU4 Musiikki viestii ja vaikuttaa

Kurssilla tutustutaan musiikin käyttöön ja vaikutusmahdollisuuksiin eri taidemuodoissa, monimediaisissa tieto- ja viestintäympäristöissä sekä yhteiskunnassa. Opiskelija tutkii musiikin yhteyttä tekstiin, kuvaan ja liikkeeseen ja perehtyy tarkemmin musiikin käyttötapoihin esimerkiksi elokuvassa, näyttämöllä, joukkoviestimissä tai verkkoympäristöissä.

Hatanpään lukion koulukohtaiset syventävät kurssit

Musiikkilinjalle valitun tulee suorittaa 6 pakollista musiikin kurssia (MU1-MU5 ja MU7/8). Muutoin hän valitsee lisäksi haluamiansa koulukohtaisia syventäviä kursseja. *-merkityt kurssit ovat pääsääntöisesti musa- ja mutelinjalaisille tarkoitettuja kursseja.

MU5 Abien musiikkiprojekti

Tällä kurssilla musiikkilinjan abiturientit suunnittelevat ja toteuttavat musiikillisen kokonaisuuden. Kurssi on pakollinen musiikkilinjalaisille.

MU6 Yleiskuoro 1

Kuorokursseilla kehitetään laulutekniikkaa, yhteismusisointitaitoja sekä esiintymis- ja ilmaisutaitoa, joten kuoro toimii laulukouluna. Kuoro toimii muuten kouluajalla, mutta esiintymisiä ja kuoroleirejä voi olla

joskus myös illalla tai viikonloppuna. Edellytyksenä on halu laulaa ja tehdä tavoitteellisesti työtä yhdessä toisten kanssa.

MU7 Naiskuoro

MU8 Mieskuoro

MU9 Yleiskuoro 2

MU10 Yleiskuoro 3

MU11 Produktio 1

Tällä kurssilla on vuosittain vaihtuva teema ja ajankohta. Ne sovitaan lukuvuoden alussa. Kurssi toteutetaan periodisesti.

MU12 Joulutori-projektin musiikki

Kurssilla harjoitellaan musiikkiesitykset Joulutorilla esitettävään musiikinäytelmään.

MU13 Vanhojen tanssi -bändi

MU14 Tee se itse

Tämä kurssi koostuu lukiossa tapahtuvasta itsenäisestä musiikillisesta työskentelystä, esimerkiksi itsenäisesti valmistelluista esiintymisistä tai äänitekniikan hoitamisesta koulun tapahtumissa. Jos haluat tehdä tätä kurssia, tule sopimaan asiasta musiikinopettajan kanssa.

MU15 Musiikin lukiodiplomi (vastaa valtakunnallista kurssia MULD6)

Diplomia voit ruveta hahmottelemaan jo lukio-opintojen alkuvaiheessa. Erittäin tärkeää on se, että tallennat (videoit tai äänitöt) kaikki lukioaikaiset musiikilliset tuotoksesi. Pyydä diplomin suoritusohjeet musiikinopettajalta ja seuraa ilmoituksia.

MU16* Musiikin tietotekniikka

Opiskelija hallitsee keskeisten musiikkiohjelmien – notaatio-, sekvensseri-, äänenkäsittely- ja pienohjelmat – käytön. Hän osaa yhdistää eri ohjelmilla tehtyjä tuotoksia keskenään. Opintojakson sisältö Sibelius7 MIDI-tekniikan perusteet notaatio-ohjelman perusteet sekvensseriohjelman peruskäyttö äänenkäsittelyohjelman käyttö tutustuminen musiikin pienohjelmiin

MU17* Studiotekniikka 1

Kurssilla keskitytään oppiaineen perusteisiin ja hankitaan tarvittavat pohjatiedot Studiotekniikka 2-kurssille. Aihealueina ovat erilaiset mikrofonit ja niiden peruskäyttötilanteet, yksinkertainen prosessointi ja editointi ProTools-ympäristössä sekä yksinkertaisten äänitystilanteiden hallinta. Studiotekniikka 1-kurssille osallistuminen ei vaadi ennalta suoritettuja opintoja. Alan harrastuneisuus ja kiinnostus alaa kohtaan ovat opetustilanteen kannalta eduksi. Opetus toteutetaan periodisesti.

MU18* Äänentoisto

Tällä kurssilla perehdytään konserttitilanteiden äänentoistoon ja miksauskeeseen. Kurssilaiset rakentavat äänentoiston ja miksaavat jonkun isomman projektin (esim. musikaali, konsertti). Opetus toteutetaan periodisesti.

MU19*. Studiotekniikka 2

Kurssilla syvennyttään oppiaineen perusteisiin. Studiotekniikka 1-kurssilla opitut asiat toimivat perustana uuden oppimiselle. Kurssin puitteissa suoritetaan useita äänityksiä. Aihepiirit keskittyvät käytännönläheiseen toimintaan. Mikrofonien ja laitteiden perustoimintaperiaatteet tulisi olla hallussa, jotta oikea studiomailma ei tunnut häkellyttävän sekavalta. Studiotekniikka 2-kurssille osallistuminen vaatii Studiotekniikka 1-kurssin tasoiset tiedot ja taidot. Studiotekniikka 1-kurssin suorittaminen ei ole välttämätön pakko osallistumiselle, jos lähtötason vaatimukset on hankittuna jotain muuta kautta. Alan harrastuneisuus ja kiinnostus alaa kohtaan ovat opetustilanteen kannalta eduksi. Opetus toteutetaan periodisesti.

MU20*. Valokurssi

Kurssilla perehdytään valaistustekniikkaan ja sen mahdollisuuksiin. Kurssilaiset ovat mukana lukion eri projekteissa suunnitellen ja toteuttaen valaistuksen esim. musikaaliin.

MU21*. Bändiopetus 1

Kurssilla kehitetään oman soittimen ja lauluäänen hallintaa, yhteissoitto- ja esiintymistaitoja. Kurssiin kuuluu loppukonsertti.

MU22*. Bändiopetus 2

MU23*. Bändiopetus 3

MU24* Bändiopetus 4

MU25* Bändiopetus 5

MU26* Vapaa säestys 1

Vapaan säestyksen kursseilla perehdytään ilman nuotteja tapahtuvaan koskettimiston hallintaan. Kurssilla opetellaan säestämistä tyylinmukaisesti sointumerkeistä, harjoitellaan improvisointia sekä tutustutaan soinnutuksen pääperiaatteisiin. Kurssi on tarkoitettu vähän tai ei ollenkaan pianoa soittaneille.

MU27* Kitaransoiton alkeet

Alkeiskurssilla tutustutaan sointumerkeistä, tabulatuureista ja nuoteista soittamiseen. Tavoitteena on oppia säestämään kitaralla kappaleita yksin ja/tai bändin kanssa. Oma kitara ei ole välttämätön. Kurssi on tarkoitettu sekä yleis- että musiikkilinjalaisille.

MU28* Yhtyelaulu 1

Yhtyelaulun kursseilla harjoitellaan pienyhtyeessä stemmalaulua, tavoitteena äänenkäytön hallinta ja solistinen rohkeus. Kurssilaiset esiintyvät kurssin päätteeksi.

MU29* Yhtyelaulu 2

MU30* Musiikin teoria 1

Musiikin teorian kurssit toteutuvat Tampereen konservatoriossa Musiikin perusteet 1-4 –kurssin mukaisesti.

MU31* Musiikin teoria 2

MU32* Musiikin teoria 3

MU33* Musiikin teoria 4

MU34* Soitinyhtye 1

Kurssilla toteutetaan konsertti, jonka teema sovitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Edellytyksenä on hyvät soittotaidot omassa instrumentissa.

MU35* Soitinyhtye 2

MU36* Soitinyhtye 3

MU37* Yhtyelaulu 3

MU38* Musiikkiopinnot muualla 1 (hyväksiluku lukion aikana suoritetuista musiikkiopinnoista)

MU39* Musiikkiopinnot muualla 2 (hyväksiluku lukion aikana suoritetuista musiikkiopinnoista)

MU40* Kamarikuoro 1

Kuorokursseilla kehitetään laulutekniikkaa, yhteismusisointitaitoja sekä esiintymis- ja ilmaisutaitoa. Kuoro toimii muuten kouluajalla, mutta esiintymisiä ja kuoroleirejä voi olla joskus myös illalla tai viikonloppuna. Edellytyksenä on halu laulaa ja tehdä tavoitteellisesti työtä yhdessä toisten kanssa. Kuoroon on pääsykoe aina syyslukukauden alkupuolella. Kuoro on sekakuoro.

MU41* Kamarikuoro 2

MU46* Orkesteri

Orkesterissa soitetaan orkesterisoittimilla erilaisia musiikkityylejä esim. klassista- ja viihdemusiikkia. Orkesteri esiintyy lukion eri tilaisuuksissa.

5.19.1 Musiikkiteatteri

Musiikkiteatterilinjalle valitun opiskelijan on suoritettava vähintään 10 ilmaisutaidon ja musiikin kurssia saadakseen musiikkiteatterin päättöarvosanan. Alla luetellut musiikkiteatterin pakolliset ja valinnaiset kurssit ovat kurssityypiltään lukio-opintojen soveltavia kursseja.

Pakolliset kurssit

MUTE1 Ilmaistaan yhdessä!

Kurssiin sisältyy perusilmaisutaitoa ja musiikki-ilmaisua. Suoritetaan lukio-opintojen alussa osin projektiluonteisesti MUTE-ekskursiolla. Kurssilla tutustutaan, ryhmäydytään ja luodaan edellytykset turvalliseen ryhmätyöskentelyyn, jonka avulla opiskelija oppii tuntemaan omia vahvuuksiansa ja vahvistettavia taitoja. Kurssilla luodaan yhteiset pelisäännöt jatkotyöskentelyyn ja vahvistetaan musiikkiteatterilaisten identiteettiä. Arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MUTE2 Iloa musiikki-ilmaisusta!

Kurssilla sukelletaan musiikki-ilmaisun maailmaan opiskelijoiden erityistoiveiden ja ryhmän tarpeiden mukaan. Numeroarviointi 4–10. Arviointiperusteena on kiinnostus oman musiikki-ilmaisun kehittämiseen, yhteistyötaidot ja monipuolinen osallistuminen.

MUTE3 Ilmaisun iloa! (vastaa ÄI16)

Kurssilla harjoitellaan erilaisia ilmaisukeinoja draamaharjoitusten keinoin. Tavoitteena on saada monipuolista esiintymiskokemusta ja tutustua teatterin tekemiseen. Kurssiin liittyy teatterikäynti tai muu vierailu. Aikaisempaa alan harrastuneisuutta ei vaadita, vaan kurssi sopii kaikille opiskelijoille, ja sen voi suorittaa opintojen missä vaiheessa tahansa. Opiskelijalta edellytetään tiivistä läsnäoloa. Numeroarviointi 4–10. Arviointiperusteena on kiinnostus oman ilmaisun kehittämiseen, yhteistyötaidot ja monipuolinen osallistuminen.

MUTE4 Naiskuoro tai mieskuoro (vastaa MU6 ja MU7)

Kurssin tavoitteena on opiskelijan laulutekniikan, sävelpuhtauden, yhteismusisointitaitojen sekä esiintymis- ja ilmaisutaitojen kehittyminen. Kurssilla harjoiteltua ohjelmistoa esitetään eri tilaisuuksissa. Arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MUTE5 Musikaaliprojekti (vastaa ÄI15)

Kurssilla toteutetaan teatteriesitys, tavallisimmin musikaali. Tavoitteena on saada monipuolista esiintymiskokemusta ja tutustua teatterin tekemiseen erilaisten tehtävien avulla esim. näyttelemällä, lavastamalla ja puvustamalla. Opiskelijalta edellytetään tiivistä läsnäoloa. Numeroarviointi 4–10. Arviointiperusteena on yhteistyötaidot, vastuullinen läsnäolo ja aktiivisuus.

Valinnaiset kurssit

ILMAISU JA TEATTERITYÖ

MUTE6 Liike-ilmaisua ja tanssi-improvisaatio osana omaa ilmaisua (vastaa LI17)

Tutustutaan omaan kehoon liikeharjoitusten ja improvisaation avulla. Opetellaan tuottamaan ja lukemaan kehon sanatonta viestintää ja harjoitellaan luottamusta omaan kehoon ja sen ilmaisuvoimaan. Hyödynnetään

myös akrobatiaa, stunt-temppuja sekä miimiharjoituksia. Pohditaan liikkeen merkitystä arkipäivässä ja näyttämöilmaisussa. Tutustutaan tanssiin osana teatteria sekä etsitään persoonallisia ja

yksilöllisiä tapoja tuoda liikettä ja tanssia näyttämöteoksiin. Kurssin suoritetaan osallistumalla aktiivisesti tuntityöskentelyyn sekä esimerkiksi kirjoittamalla oppimispäiväkirjaa. Opiskelijalta edellytetään tiivistä läsnäoloa. Numeroarviointi 4–10. Arviointiperusteena on kiinnostus oman liikeilmaisun kehittämiseen, yhteistyötaidot ja monipuolinen osallistuminen.

MUTE7 Musikaalitanssi musiikkiteatterilaisille (vastaa LI18)

Kurssilla tehdään ja toteutetaan esim. musikaaliprojekteihin koreografisia ratkaisuja tanssin ja liikeilmaisun kautta. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MUTE8 Liike- ja tanssi-ilmaisun projektikurssi

Opiskelija toteuttaa opettajan ohjauksessa ja tilauksen mukaan liike- ja tanssi-ilmaisullisen työn esim. musikaaliprojektiin, musiikinäytelmään tai muihin esityksiin. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MUTE9 Tutustu teatterin ammattilaisiin! (vastaa ÄI17)

Kurssi toteutetaan yhteistyössä toisen lukion kanssa tai ammattiteatterin kanssa. Tavoitteena on tutustua teatterin työskentelytapoihin ja teatterin ammattilaisten työnkuvaan. Kurssisuoritus koostuu teatteriyhteistyön kirjallisesta raportoinnista ja ryhmäkeskusteluista, kuten esimerkiksi verkkokeskusteluista, videoneuvotteluista ja teatterikahvilatapaamisista. Kurssi sisältää iltapäivä- tai iltatyöskentelyä. Numeroarviointi 4–10. Arviointiperusteena on aktiivisuus ja yhteistyötaidot.

MUTE10 Nykysteatterin rihmastoja (vastaa ÄI19)

Kurssi suoritetaan verkkokurssina opetushallituksen e-materiaalin avulla. Numeroarviointi 4–10.

MUTE11 Teatterin projektikurssi I

Suoritustavat ja -ohjeet ovat hyvin yksilölliset ja sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken. Projektikursseilla voi toteuttaa esimerkiksi oman teatteriprojektin tai teatteriesityksen tai konsertin lavastuksen, puvustuksen tai maskeerauksen oman suunnitelman mukaan. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MUTE12 Teatterin projektikurssi II

Suoritustavat ja -ohjeet ovat hyvin yksilölliset ja sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken. Projektikursseilla voi toteuttaa esimerkiksi oman teatteriprojektin tai teatteriesityksen tai konsertin lavastuksen, puvustuksen tai maskeerauksen oman suunnitelman mukaan. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MUTE13 Elokuvatyön projektikurssi

Suoritustavat ja -ohjeet ovat hyvin yksilölliset ja sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken. Elokuvatyön projektikurssilla voi toteuttaa esimerkiksi oman elokuvan tai vastaavan produktion. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MUTE14 Musiikkiteatteriharjoittelu

Kurssi koostuu musiikkiteatteriin liittyvästä harjoittelusta ja harjoittelun raportoinnista. Kurssin suoritustavoista ja suorittamisaikataulusta sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MUTE15 Teatteri- tai tanssidiplomikurssi (vastaa ÄI12)

Kurssiin vaaditaan oman teatteri- tai tanssiprojektin valmistaminen ja esittely. Ennen diplomin tekemistä on tehtävä vähintään neljä mutekurssia.

KIRJOITTAMINEN, KIRJALLISUUS JA VIESTINTÄ

MUTE16 Luova kirjoittaminen I (vastaa ÄI14)

Opiskelija tutustuu erilaisiin fiktiivisiin tekstilajeihin (kuten runo-, proosa- ja draamateksteihin) ja soveltaa tietoa omaan kirjoittamiseensa. Kurssi tarjoaa mahdollisuuden sepitteelliseen kirjoittamiseen, jollaista muilla äidinkielen ja kirjallisuuden kursseilla harjoitellaan vain vähän. Kirjoittajaa autetaan löytämään oma persoonallinen ilmaisutapansa ja rohkaistaan etsimään luovia ratkaisuja. Kurssi sopii kaikille, jotka haluavat kehittyä erityisesti fiktion kirjoittajina, eikä kurssille osallistuminen edellytä aikaisempaa luovan kirjoittamisen kokemusta. Numeroarviointi 4–10. Arvioinnin perusteena on aktiivinen osallistuminen, innostuneisuus ja halu kehittää omaa kirjallista ilmaisua.

MUTE17 Luova kirjoittaminen II

Opiskelija syventää luovan kirjoittamisen taitojaan. Kurssilla voi toteuttaa oman kirjoittamisen projektin, kuten runokokoelman, novellin tai novellikokoelman tai vastaavan työn opettajan ohjauksessa. Kurssin suoritustavoista sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken. Numeroarviointi 4–10. Arvioinnin perusteena on oman kirjoitusprojektin suunnittelu ja toteuttaminen.

MUTE18 Käsikirjoittaminen I (vastaa ÄI10)

Kurssilla perehdytään käsikirjoittamiseen ja tekstien dramatisointiin. Mahdollisuuksien mukaan tavataan ammattikirjoittajia. Kurssilla tuotetaan jokin käsikirjoitus, esim. lukion musikaalikäsikirjoitus. Teatteridiplomin tekijät voivat kurssilla kirjoittaa lopputyönsä käsikirjoituksen. Numeroarviointi 4–10. Arvioinnin perusteena on aktiivinen osallistuminen, innostuneisuus ja kyky yhteistyöhön.

MUTE19 Käsikirjoittaminen II

Opiskelija syventää käsikirjoitustaitojaan. Kurssilla voi toteuttaa oman käsikirjoituksen. Kurssin suoritustavoista sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken. Numeroarviointi 4–10. Arvioinnin perusteena on oman käsikirjoitusprojektin suunnittelu ja toteutus.

MUTE20 Mediakulttuurin ja viestinnän kurssi (vastaa ÄI11)

Kurssilla keskitytään käytännön viestintään ja median asemaan yhteiskunnassa ja ihmisten arjessa. Kurssi sopii opiskelijalle, joka on kiinnostunut nykykulttuurin ilmiöistä ja omien viestintätaitojen kehittämisestä. Kurssi on projektiluonteinen, ja siihen voi osallistua kahtena tai kolmena opiskeluvuotena ja kerätä näin suorituksia. Kyseessä on käytännön tiedottamisen kurssi, jossa tuotetaan sisältöjä esimerkiksi Hatanpään lukion kotisivuille. Kurssi on projektiluonteinen, ja siihen voi osallistua kahtena tai kolmena opiskeluvuotena ja kerätä näin suorituksia. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MUTE21 Viestinnän projektikurssi (vastaa ÄI18)

Opiskelija osallistuu johonkin laajaan viestinnän alan projektiin, esim. valmistaa fiktiivisen tekstikokonaisuuden, tv-ohjelman tai muun mediatekstin tai osallistuu laajempaan

musikaaliesityksen tai vastaavan markkinointiin. Suoritustavat ja -ohjeet ovat hyvin yksilölliset ja sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MUTE22 Kirjallisuusdiplomi (vastaa ÄI13)

Kirjallisuusdiplomiin voi valita teatteri- ja draamakirjallisuuspainotuksen. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MUSIIKKI

Katso tarkemmat kurssikuvaukset musiikin puolelta.

MUTE23 Sanoitus, sävellys, sovitus

Kurssilla tutustutaan sanoitus-, sävellys- tai sovitustyöhön. Kurssilla on vierailijoina alan ammattilaisia. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MUTE24 Musiikin lukiodiplomikurssi (vastaa MU15)

MUTE 25 Musiikin tietotekniikka (vastaa MU16*)

MUTE26 Studiotekniikka 1 (vastaa MU17*)

MUTE27 Äänentoisto (vastaa MU18*)

MUTE28 Studiotekniikka 2 (vastaa MU19*)

MUTE29 Valokurssi (vastaa MU20*)

MUTE30 Bändiopetus 1 (vastaa MU21*)

MUTE31 Bändiopetus 2 (vastaa MU22*)

MUTE32 Bändiopetus 3 (vastaa MU23*)

MUTE33 Bändiopetus 4 (vastaa MU24*)

MUTE34 Vapaa säestys 1 (vastaa MU26*)

MUTE35 Kitaransoiton alkeet (vastaa MU27*)

MUTE36 Musiikin teoria 1 (vastaa MU30*)

MUTE37 Musiikin teoria 2 (vastaa MU31*)

MUTE38 Musiikin teoria 3 (vastaa MU32*)

MUTE39 Musiikin teoria 4 (vastaa MU33*)

MUTE40 Soitinyhtye 1 (vastaa MU34*)

MUTE41 Soitinyhtye 2 (vastaa MU35*)

MUTE42 Kamarikuoro 1 (vastaa MU40*)

MUTE43 Kamarikuoro 2 (vastaa MU41*)

MUTE44 Orkesteri 1 (vastaa MU46*)

MUTE45 Yhtyelaulu 1 (vastaa MU28*)

MUTE46 Yhtyelaulu 2 (vastaa MU29*)

5.20 Kuvataide

Pakolliset kurssit

KU1 Kuvat ja kulttuurit

Kurssilla keskitytään omaan kuvataiteelliseen tekemiseen ja tutustutaan ajankohtaisiin ilmiöihin taiteen keinoin. Opiskelija ymmärtää kuvataiteen merkityksen omassa elämässään, globaalissa maailmassa ja historiallisena jatkumona. Opiskelija käyttää ja kokeilee monipuolisesti erilaisia työvälineitä ja menetelmiä. Kurssilla opitaan katsomaan, analysoimaan ja ymmärtämään omaa ja muiden tuottamaa kuvaa.

KU2 Muotoilut ja rakennetut ympäristöt

Design ja arkkitehtuuri

Kurssilla opiskelija tutustuu rakennettuun ja luonnonympäristöön sekä muotoiluun. Opiskelijan oma ympäristö on lähtökohtana tilan, paikan ja muotoilun tutkimiselle. Kurssilla ideoidaan ja tehdään luovia materiaalikokeiluja, esim. pienoismalleja ja esinesuunnittelua. Mikä tekee paikasta viihtyisän, tavarasta toimivan?

Valtakunnalliset syventävät kurssit

KU3 Osallisena mediassa

Kuvallinen viestintä

Kurssin tavoitteena on että opiskelija ymmärtää visuaalisuuden merkityksen viestinnässä. Kulttuuriperintö, nykymedia ja omat kuvat ovat kurssin keskeistä sisältöä. Kurssilla on mahdollista tutustua valokuvaan, elokuvaan, mainontaan, graafiseen suunnitteluun, verkkoympäristöön ja sosiaaliseen mediaan. Millainen kuva vaikuttaa, koskettaa, pysäyttää? Millaista viestiä välität?

KU4 Taiteen monet maailmat

Kurssilla tarkastellaan eri aikoina ja eri ympäristöissä tehtyä kuvataidetta. Oman kuvantekemisen kautta tutkitaan sekä ajankohtaisia että historiallisia ilmiöitä. Kurssilla opitaan myös kuvantulkinnan keinoja. Miten esimerkiksi ihmisen kuvaaminen on muuttunut aikojen kuluessa? Miten taidehistoria vaikuttaa omaan kuvalliseen ilmaisuun?

Hatanpään lukion koulukohtaiset syventävät kurssit

KU5 Keramiikka- ja kuvanveistokurssi

Kurssilla työskennellään savella, kipsillä ja erilaisilla rakennusmateriaaleilla. Tavoitteena on tehdä kolmiulotteisia teoksia, esim. käyttöesineitä tai pienoiskeinoja. Myös kipsivalua savimuottiin harjoitellaan. Kurssin aikana tutustutaan suomalaiseen muotoiluun ja designin maailmaan. Kolmiulotteisen työskentelyn ohella voidaan tehdä luonnoksia teoksiin piirtäen ja maalaten.

KU6 Maalauskurssi

Kurssilla perehdytään maalaustaiteen eri tekniikoihin. Aluksi tutkitaan akvarellimaalauksen mahdollisuuksia. Tämän jälkeen tutustutaan esim. peiteväri-, akryyli- ja öljyväritekniikoihin. Myös sekatekniikkamaalausta on mahdollista kokeilla. Kurssilla työskennellään sekä havaintoon pohjautuen, että mielikuvien mukaan. Maalaukskokeilujen jälkeen opiskelija valitsee tekniikoista mieluisimman ja toteuttaa tällä tekniikalla teoksen, jonka aihepiiriin hän voi itse valita.

KULD2 Kuvataiteen lukiodiplomi

5.21 Opinto-ohjaus

Opinto-ohjauksen kurssit ovat osa koko lukioajan kestäväää ohjauksen prosessia. Kurssit toteutetaan monimuotoisesti, eivätkä kaikki tunnit ole luokkamuotoisia.

Pakolliset kurssit

OPI Minä opiskelijana

Kurssilla keskitytään lukio-opiskelun alkuvaiheeseen, orientoitumiseen ja lukio-opintojen suorittamiseen. Kurssi toteutetaan moniammatillisesti. Jatko-opintoihin liittyviä asioita painotetaan OPI -kurssilla sen mukaan kuin ne liittyvät lukio-opintojen kannalta keskeisiin kysymyksiin.

- OPI-kurssin suoritettuaan opiskelijalla on
 - henkilökohtainen opiskelusuunnitelma lukioajalle
 - alustava ylioppilaskirjoitussuunnitelma
 - alustava jatko-opintosuunnitelma

OP2 Jatko-opinnot ja työelämä

Kurssilla syvennetään ja laajennetaan tietoja jatko-opintomahdollisuuksista ja työelämästä. Opiskelija pääsee tutustumaan lukion jälkeisiin eri koulutusvaihtoehtoihin. Opiskelija saa valmiuksia tulevaisuutensa suunnitteluun.

- *OP2-kurssin suoritettuaan opiskelijalla on*
 - *päivitetty ylioppilaskirjoitussuunnitelma*
 - *jatko-opinto- ja urasuunnitelma*

Hatanpään lukion koulukohtaiset soveltavat kurssit

OP3 Tutorkurssi

Tutorkurssille valitaan talvella hakemuksesta ensimmäisen vuoden opiskelijoita, jotka perehdytetään kevään aikana opastamaan tulevia opiskelijoita. Kurssilla käsitellään vuorovaikutustaitoja, ryhmäyttämistä, koulun käytänteitä ja harjaannutaan tutorin tehtäviin: lukioon ilmoittautuvien opastukseen kesäkuussa, tulokkaiden neuvontaan ja tutustuttamiseen syksyllä sekä erilaisten koulun tilaisuuksien järjestelyissä toimimiseen. Koulutuksessa voidaan hyödyntää muun muassa Mannerheimin Lastensuojeluliiton tarjoamaa koulutusta. Tutorkurssista saa suoritusmerkinnän.

OP4 Mentorikurssi

Anna tukiopetusta tai muuta sovittua apua lukiokavereillesi ja kerää itsellesi samalla lukiokurssi. Kurssin saat kerättyäsi 20 tuntia (à 45 min) annettua tukiopetusta. Voit antaa tukea myös lyhemmissä erissä. Kurssista saat myös erillisen työtodistuksen.

OP5 LUE-kurssi

Lue-kurssi on erityisopettajan pitämä pienryhmäkurssi. Tavoitteena on tehostaa omaa opiskelua ja oppimista. Kurssin aikana arvioidaan opiskelijan lukitaitoja ja laaditaan tarvittaessa lausunto ylioppilastutkintolautakuntaa varten. Suoritusmerkintä.

5.22 Teemaopinnot

Hatanpään lukion teemaopinnot

Teemakursseja tarjotaan kurssitarjottimessa omalla koodilla tai projektiluontoisesti. Kurssit voidaan järjestää joko yhdessä jaksossa tai useamman jakson aikana. Teemaopintojen aihe voi vaihtua vuosittain ja opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus vaikuttaa teemaopintoihin (joko aiheen valintaan tai toteutustapaan).

Valtakunnalliset syventävät kurssit

1. Monitieteinen ajattelu (TO1)

Kurssin tavoitteena on tarjota tilaisuuksia ajattelun taitojen kehittämiseen laaja-alaisesti ja oppiainerajat ylittävästi. Opiskelijat oppivat hahmottamaan eri tieteen- ja taiteenalojen välisiä yhteyksiä sekä niiden keskeisten periaatteiden ja käsitteiden vuorovaikutusta yhtä tiedonala laajemmissa kokonaisuuksissa. Kurssin aikana opiskelijat kehittävät kriittistä ja luovaa ajatteluaan itsenäisesti ja yhteistoiminnassa muiden kanssa. He analysoivat ja arvioivat erilaisia käsitejärjestelmiä ja näkökulmia ja käyttävät niitä johtopäätösten ja ratkaisujen tekemiseen. Kurssin keskeiset sisällöt valitaan vähintään kahdesta eri oppiaineesta tai aihekokonaisuudesta.

Hatanpään lukiossa: Sopivia kurssisisältöjä voisivat olla esimerkiksi kestävään kehitykseen liittyvät näkökulmat.

2. Tutkiva työskentely teknologialla (TO2)

Tieto- ja viestintäteknologian kurssin tavoitteena on, että opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja esittää yksin tai yhteistyössä muiden opiskelijoiden kanssa johonkin ilmiöön tai aihepiiriin liittyvän dokumentoidun projektin, tutkielman, keksinnön tai muun tuotoksen. Samalla hän kehittää osaamistaan tieto- ja viestintäteknologiassa. Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija saa tilaisuuksia oppiainerajat ylittävään työskentelyyn ja yhteistyöhön. Kurssin keskeisillä sisällöillä on yhteys kahden tai useamman eri oppiaineen tietoihin ja taitoihin sekä aihekokonaisuuksiin.

Hatanpään lukiossa: Kurssi voidaan toteuttaa esimerkiksi hyödyntämällä museoita ja tiedekeskuksia monialaisina oppimisympäristöinä.

3. Osaaminen arjessa (TO3)

Vapaaehtoistoiminnan, työelämän, liikennekasvatuksen tai kansainvälisen toiminnan kurssilla opiskelija saa tilaisuuksia tietojensa ja taitojensa soveltamiseen käytännön työtehtävissä ja tilanteissa. Tarkoituksena on vahvistaa opiskelijoiden koulussa hankkiman osaamisen ja arkielämän välistä yhteyttä. Kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii ymmärtämään yhteiskunnan toimintaperiaatteita ja kehittää työelämässä tarvittavaa osaamista koulun ulkopuolisissa toimintaympäristöissä. Hän saa mahdollisuuksien mukaan tilaisuuksia osaamisensa syventämiseen myös kansainvälisessä yhteistyössä. Opiskelijalle voidaan lukea hyväksi kokonaan tai osin kurssin tavoitteiden ja sisältöjen mukainen muualla hankittu osaaminen.

Hatanpään lukiossa: Yksi mahdollinen toteutustapa olisi hyödyntää koulun lähiympäristön toimijoita eri oppiaineiden näkökulmasta.

5.23 Lukiodiplomit

Valtakunnalliset soveltavat kurssit

KULD2 Kuvataiteen lukiodiplomi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa. Kuvataiteen lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin laaja-alaista osaamistaan tuottamalla, tulkitsemalla ja arvottamalla monipuolisesti erilaisia kuvia. Kurssin keskeiset sisällöt perustuvat opiskelijan lukiodiplomille asettamiin tavoitteisiin sekä hänen valitsemaansa tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan. Kuvataiteen lukiodiplomi muodostuu teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia ja kuvataiteen tuntemusta kuvaavasta portfolioista.

LILD4 Liikunnan lukiodiplomi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan liikunnassa. Liikunnan lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija pohtii monipuolisesti liikunnan merkitystä elämässään samalla kehittämällä fyysistä toimintakykyään, liikunnallista erityisosaamistaan, harrastuneisuuttaan ja yhteistyökykyjään. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat liikunnan osioiden lisäksi liikunnallisen tutkielman sekä portfolion tekeminen. Liikunnan lukiodiplomi muodostuu liikuntakykyisyyden, liikuntatietojen, erityisosaamisen, harrastuneisuuden ja yhteistyötaitojen sekä portfolion muodossa tehtävän itsearvioinnin muodostamasta kokonaisuudesta.

MULD6 Musiikin lukiodiplomi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa lukioaikanaan näytön musiikillisesta erityisosaamisestaan ja

erityisestä harrastuneisuudestaan musiikissa. Opiskelija osoittaa musiikillista osaamistaan ja harrastuneisuuttaan valmistamalla musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittavan projektin tai kokoamalla näytesalkun lukioaikaisista musiikkiopinnoistaan ja toiminnastaan. Musiikin lukiodiplomin voi toteuttaa joko yksin tai ryhmän jäsenenä. Kurssin keskeiset sisällöt perustuvat musiikin lukiodiplomin erilaisiin toteutustapoihin ja osa-alueisiin. Musiikin lukiodiplomi muodostuu neljästä osasta, jotka ovat opiskelijan musiikillinen omaelämäkerta, musiikkiprojekti tai musiikillinen näytesalkku, yhteenveto ja arvioitsijoiden lausunto.

5.24 Taiteiden väliset kurssit

Valtakunnalliset soveltavat kurssit

1. Monitaiteellinen musiikkiprojekti (TA1)

Kurssi tarjoaa opiskelijalle tilaisuuksia kehittää musiikillista ja muuta taiteellista luovaa ajatteluaan ja ilmaisutaitojaan taiteidenvälisessä työskentelyssä ja yhteistyössä muiden kanssa. Tavoitteena on, että kurssin aikana opiskelija suunnittelee ja toteuttaa ryhmässä tai itsenäisesti taiteelliseen ilmaisuun liittyvän kokonaisuuden. Kokonaisuuden suunnittelussa ja toteutuksessa opiskelija soveltaa ja yhdistää aiemmin hankkimaansa kulttuurista, musiikillista ja muuta taiteellista osaamista. Oppimisprosessin aikana opiskelija arvioi työskentelyään ja oppii toimimaan kokonaisuuden kannalta mielekkäällä tavalla. Kokonaisuuden toteutuksessa voi käyttää myös kehittyvän teknologian tarjoamia taiteellisen ilmaisun keinoja.

Hatanpään lukiossa: Opiskelija osallistuu monitaiteelliseen projektiin, esimerkiksi musikaaliin tai muuhun produktioon. Opiskelijan työskentely voi painottua musiikin lisäksi teatteri-ilmaisuun, kuvataiteeseen, elokuvaan, valo- ja ääniteknologiaan, kirjallisuuteen tai tanssi- ja liikeilmaisuun.

2. Nykyaiteen keinoin (TA2)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija syventää omakohtaista suhdettaan kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin nykyaiteelle ominaisin keinoin. Opiskelijat tutkivat kulttuurisia ilmiöitä eri taiteenalojen ilmaisun keinoja käyttämällä ja soveltamalla. Kurssilla hyödynnetään visuaalisuuden rinnalla myös muita tiedon tuottamisen tapoja. Opiskelijat syventyvät erilaisiin käsityksiin taiteen tehtävästä. Kurssilla tarkastellaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Taidetta käytetään osallistumisen ja vaikuttamisen muotona. Tutkittavat ilmiöt sekä käytettävät välineet, teknologiat ja ilmaisun keinot valitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Kurssilla toteutetaan monitaiteellisia teoksia, produktioita ja esityksiä erilaisiin ympäristöihin.

Hatanpään lukiossa: Opiskelija perehtyy kulttuuri-ilmiöön tai ilmiöihin taiteen keinoin. Kurssilla toteutetaan yksi tai useampi monitaiteellinen teos koulun tapahtumiin tai erilaisiin koulun ulkopuolisiin ympäristöihin. Kurssi voidaan esimerkiksi yhdistää Tampereen taidemuseoiden (lähinnä Sara Hildenin museon, Tampereen taidemuseon ja Vapriikin) tarjoamiin näyttelykokonaisuuksiin. Näissä museoissa on koko ajan kansallisesti ja kansainvälisestikin laadukkaita taidenäyttelyitä. Kurssin alussa tehdään 1-2 näyttelykäyntiä meneillään olevaan näyttelyyn. Näyttelykokonaisuus antaa opiskelijoille valtavasti materiaalia työstää ko. taiteilijan, taidesuuntauksen tai kulttuurisen ilmiön teemoja nykyaiteen keinoin. Opiskelijat tekevät näyttelykokonaisuuden pohjalta oman produktion, joka voi koostua yksittäisistä töistä tai suuremmasta ryhmätyöstä. Produktioon voidaan liittää myös musiikin opiskelu; kuvataide ja musiikki voivat tehdä projektin myös kokonaan tai osittain yhteistyönä. Oppilasproduktioita voidaan esittää koulun tapahtumissa tai koulun ulkopuolisissa ympäristöissä.

3. Taidetta kaikilla aisteilla (TA3)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii tuntemaan ja arvioimaan eri taiteenalojen ajankohtaisia toimintatapoja ja ilmiöitä. Kurssilla tarkastellaan taiteiden ja kulttuurien suhdetta sekä taiteen merkityksiä omassa elämässä, yhteiskunnassa ja maailmassa. Opiskelijoille merkityksellisiä teemoja ja aihepiirejä tutkitaan eri taiteenalojen keinoin ja niitä yhdistellen. Kurssi toteutetaan vähintään kahden taiteenalan välisenä kokonaisuutena. Kurssin keskeisiä sisältöjä voidaan valita myös aihekokonaisuuksista.

Hatanpään lukiossa: Kurssin tavoite on syventää kulttuurista ymmärrystä ja harjoittaa opiskelijan valmiutta akateemisiin taitoihin. Kurssi voidaan toteuttaa esimerkiksi eri lukiodien välisenä yhteistyönä ja siihen voi kuulua asiantuntijaluentoja, vierailuja, kulttuurielämyksiä ja itsenäistä työskentelyä. Kurssilla voidaan hyödyntää sosiaalista mediaa tai muita paikallisia tai kansainvälisiä verkostoja. Yhteistyötä voidaan tehdä esimerkiksi erilaisten oppilaitosten, yhteisöjen ja yritysten kanssa.

5.25 Tieto- ja viestintätekniikka

Hatanpään lukion koulukohtaiset soveltavat kurssit

TVT1 Tiedonhallinta (ei vaadita aikaisempia tietotekniikan opintoja)

Kurssilla opitaan käyttämään tietokoneita tehokkaasti laajempien tietomäärien muokkaamisessa ja käsittelyssä. Opitaan hankkimaan itsenäisesti tietoa tietotekniikkaa ja teknologiaa hyväksi käyttäen. Kurssilla kommunikoidaan tietokoneen avulla tietoliikenneverkossa ja tutustutaan projektimuotoisen työskentelyn. Kurssin lopuksi tehdään itsenäinen harjoitustyö.

TVT2 WWW-sivun tekeminen (ei vaadita aikaisempia tietotekniikan opintoja)

Kurssilla opitaan ymmärtämään www-sivujen rakenteita, tekemään sivuja itsenäisesti HTML-kielillä ja editoria apuna käyttäen. Kurssilla tutustutaan JavaScripteihin ja JavaAppletteihin, sekä opitaan hyödyntämään niitä omilla sivustoilla. Kurssi arvostellaan itsenäisesti tehdyn www -sivun perusteella.

TVT3 Ohjelmointi (ei vaadita aikaisempia tietotekniikan opintoja)

Kurssilla tutustutaan ohjelmoinnin perusteisiin. Opitaan hyödyntämään internetistä löytyviä oppimateriaaleja, ohjeita ja ohjelmointikielten manuaaleja. Opitaan JavaScript -kielen perusteet.

TVT4 Kuvankäsittely (ei vaadita aikaisempia tietotekniikan opintoja)

Kurssilla opitaan kuvankäsittelyn perusteet. Opitaan hyödyntämään internetistä löytyviä oppimateriaaleja, ohjeita ja tutoriaaleja. Opitaan käyttämään Gimp-ohjelmaa, digitaalikameraa ja skannaamaan.

TVT5 Lukion kotisivujen ylläpito- ja kehityskurssi (www-sivujen tekeminen kurssin tiedot tai vastaavat)

Kurssilla opitaan työskentelemään osana suurempaa projektia.

TVT6 Tietotekniikan projektikurssi (ei vaadita aikaisempia tietotekniikan opintoja)

Kurssilla opitaan projektin suunnittelua, projektin aikataulun hallintaa sekä työskentelemään itsenäisesti projektissa.

TVT7 Padi-kurssi (ei vaadita aikaisempia tietotekniikan opintoja)

Kurssilla opitaan käyttämään padeja opiskelun apuvälineenä. Kurssin sisältöjä ovat:

- * Pilvipalvelimien käyttö
- * Esitelmien teko ja diaohjelmat (esimerkiksi Prezi)
- * Esitysvideoiden teko ja erilaiset esitysohjelmat (esimerkiksi Explain everything)
- * Videoiden kuvaus ja editointi
- * Miellekarttasovellukset
- * Sosiaalisten palveluiden käyttö ryhmätöissä
- * Lisätyn todellisuuden käyttäminen ja tekeminen
- * Muut padien sovellukset.

TVT8 Tietotekniikan peruskurssi A (ei vaadita aikaisempia tietotekniikan opintoja)

Opiskellaan Tietokoneen ajokorttitutkinnon materiaalia (Käyttöjärjestelmä ja tiedonhallinta, Tekstinkäsittely, Internet ja sähköposti sekä Esitysgrafiikka). Opitaan tietokoneen peruskäyttöä ja käyttämään konetta opiskelun apuvälineenä.

TVT9 Tietotekniikan peruskurssi B (suositellaan suoritettavaksi TVT8 jälkeen.)

Opiskellaan Tietokoneen ajokorttitutkinnon materiaalia (Tietotekniikan perusteet, Taulukkolaskenta, Langaton viestintä). Opitaan tietokoneen peruskäyttöä ja käyttämään konetta opiskelun apuvälineenä.

TVT10 3D-suunnittelu ja -tulostus (ei vaadita aikaisempia tietotekniikan opintoja)

Opetellaan suunnittelemaan 3D-suunnitteluohjelmalla jonkin kappale, joka tulostetaan 3D-tulostimella. Suunnitteluohjelma ladataan opiskelijan koneelle, jota opiskelija käyttää kurssin aikana. Opettaja ja opiskelijat yhdessä opiskelevat suunnitteluohjelman käytön ja tulostuksen kurssin aikana.